

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

VILKAVIŠKIO MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS VIETOS PLĖTROS 2023 – 2029 METŲ STRATEGIJA

Vilkaviškis
2023 m.

TURINYS

ĮVADAS 3

1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS 6

1.1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA 6

1.2. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TERITORIJOS GYVENTOJŲ APIBRĖŽTIS 7

2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ 8

2.1. POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ 8

2.2. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ (SSGG) ANALIZĖ 24

3. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES 26

4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANT STRATEGIJĄ EIGA 32

4.1. VIEŠIEJI PRISTATYMAI IR KONSULTACIJOS 32

4.2. KONSULTACIJŲ REZULTATAI 34

5. VILKAVIŠKIO MIESTO 2023-2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS 35

6. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA 42

6.1. UŽ VEIKSMŲ, SKIRTŲ VIETOS PLĖTROS STRATEGIJAI ĮGYVENDINTI, ATRANKĄ, STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO KOORDINAVIMĄ IR STEBĖSENĄ ATSAKINGI MIESTO VVG ORGANAI 42

6.2. VPS ĮGYVENDINIMO PROCEDŪRA VYKDANT VIETOS PLĖTROS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ ATRANKĄ 44

6.3. VPS STEBĖSENOS TVARKA IR ĮGYVENDINIMO ETAPAI 47

6.4. VPS PAKEITIMŲ INICIJAVIMO TVARKA 49

7. PRIEDAI 51

ĮVADAS

Parengta Vilkaviškio miesto 2023-2029 m. plėtros strategija (toliau – Strategija) orientuota į bendruomenių socialinės integracijos didinimą, darbinių įgūdžių ugdymą bei socialinio verslo skatinimą. Strategijos rengėjas - Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupė (toliau – Vilkaviškio miesto VVG) Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo nustatyta tvarka 2014 m. rugsėjo 18 d. įsteigtas ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo. Vilkaviškio miesto VVG, kodas – 304067469, buveinės adresas: Šiaurės g. 56, Vilkaviškis, teisinė forma – asociacija. Asociacijos veiklos teritorija sutampa su Vilkaviškio miesto seniūnijos teritorija.

Vietos plėtros strategijos rengimo tikslas - parengti Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros strategiją, kuria siekiama didinti vietines įsidarbinimo galimybes ir skatinti bendruomenės socialinę integraciją pasitelkiant bendruomenės, verslo ir vietos valdžios ryšius. Vilkaviškio miesto vietos plėtros strategija orientuota į bendruomenių socialinės integracijos didinimą, darbinių įgūdžių ugdymą ir socialinio verslo skatinimą bei naujų darbo vietų kūrimą.

Vilkaviškio miesto VVG 2023 – 2029 metų vietos plėtros strategija parengta atsižvelgiant į nevyriausybinio sektoriaus (NVO), vietos valdžios ir verslo atstovų bei Vilkaviškio miesto gyventojų išreikštus poreikius. Poreikiai grindžiami Vilkaviškio miesto gyventojų apklausos rezultatais. Pasiūlymai išsakyti viešų konsultacijų, susitikimų metu.

Remiantis statistinių duomenų, strateginių dokumentų ir gyventojų poreikių tyrimo duomenimis, strategijoje iškeltas **tikslas – mažinti socialinę atskirtį ir skurdą Vilkaviškio mieste**. Tikslui pasiekti iškelti du uždaviniai:

1. gerinti socialinių paslaugų teikimą bei didinti socialinę įtrauktį;
2. skatinti ekonominį aktyvumą ir naujų verslų, įskaitant ir socialinį verslą, kūrimąsi ar plėtrą.

Vietos plėtros strategijoje numatytas tikslas atitinka 2021-2027 m. investicijų programos 4.7 uždavinio „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą“ ir 4.9 uždavinio „Didinti socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“ nuostatas, kadangi Strategijos tikslu siekiama padidinti socialiai pažeidžiamų asmenų įtrauktį teikiant socialines paslaugas, organizuojant užimtumo veiklas, skatinant ekonominį aktyvumą bei socialinius verslų kūrimąsi Vilkaviškio mieste.

Vilkaviškio miesto vietos plėtros strategija prisideda prie 2022–2030 m. Marijampolės regiono plėtros plano, patvirtinto Marijampolės regiono plėtros tarybos 2023 m. vasario 9 d. sprendimu Nr. S-1 „Dėl 2022–2030 m. Marijampolės regiono plėtros plano patvirtinimo“ 1 tikslo “Mažinti socialinę atskirtį ir skurdo rizikos lygį” 1.1. uždavinio ‘Pagerinti socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę siekiant geresnių pažeidžiamų asmenų integracijos į visuomenę sąlygų” bei 2 tikslo “Pagerinti sąlygas investicijoms ir skatinti ekonominį aktyvumą“ 2.2. uždavinio „Skatinti regiono gyventojų ekonominį aktyvumą ir didinti regiono patrauklumą“ įgyvendinimo.

Vietos plėtros strategija atitinka Vilkaviškio rajono savivaldybės 2019–2027 m. strateginis plėtros plano, patvirtinto Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos 2018 m. spalio 26 d. sprendimu Nr. B-TS-1234 „Dėl Vilkaviškio rajono savivaldybės 2019–2027 m. strateginio plėtros plano patvirtinimo“, I prioriteto „Tvarios ekonominės plėtros skatinimas ir konkurencingumo didinimas“ 1.1 tikslo „Didinti savivaldybės investicinį patrauklumą“ 1.1.1 uždavinio „Sukurti investicijoms palankią verslo aplinką“ bei II prioriteto „Modernios visuomenės ugdymas ir socialinės gerovės plėtojimas“ 2.6 tikslo „Gerinti socialinės pagalbos paslaugų prieinamumą ir paslaugų kokybę“ 2.6.2 uždavinio „Gerinti socialinių paslaugų organizavimą ir teikimo veiklą“ ir 2.6.3 uždavinio „Skatinti NVO dalyvavimą teikiant socialines paslaugas“ įgyvendinimo.

Vilkaviškio miesto VVG steigėjai – 7 fiziniai asmenys: Daiva Riklienė, Bernardas Marčiukonis, Remigijus Kurauskas, Kęstutis Akramas, Aloyzas Beržanskis, Linas Dubickas, Gintaras Brokevičius. 2015 m. birželio 1 d. steigėjai, fiziniai asmenys, pateikė prašymus ir išstojo iš Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės narių. Šiuo metu Vilkaviškio miesto VVG yra vienuolika narių:

1. Vilkaviškio rajono savivaldybės taryba, S. Nėries g. 1, Vilkaviškis. Narys atstovauja vietos valdžios sektorių (2015 m. sausio 30 d. Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. B-TS-1233).
2. Vilkaviškio rajono ROTARY klubas, J. Basanavičiaus a. 5, Vilkaviškis, kodas: 285469720. Narys atstovauja pilietinės visuomenės sektorių.
3. Vilkaviškio LIONS klubas, Vienybės g. 63, Vilkaviškis, kodas: 300100676. Narys atstovauja pilietinės visuomenės sektorių.
4. Vilkaviškio buriuotojų klubas “Škvalas“, J. Basanavičiaus g. 9, Vilkaviškis, kodas: 185342743. Narys atstovauja pilietinės visuomenės sektorių.
5. Vilkaviškio rajono turistų klubas „Vilkelis“, Vienybės g. 63, Vilkaviškis, kodas: 185599830. Narys atstovauja pilietinės visuomenės sektorių.
6. UAB „Gintrėja“, Vytauto g. 16, Vilkaviškis, kodas: 185264515. Narys atstovauja verslo sektorių.
7. UAB „Teivida“, Radastų g. 29, Vilkaviškis, kodas: 300593315. Narys atstovauja verslo sektorių.
8. Uždaroji akcinė bendrovė „Lugvita“, Pramonės g. 14E, Vilkaviškis, kodas: 185324492. Narys atstovauja verslo sektorių.
9. Uždaroji akcinė bendrovė „Vilkasta“, S. Daukanto g. 31, Vilkaviškis, kodas: 185203779. Narys atstovauja verslo sektorių.
10. Vilkaviškio trečiojo amžiaus universitetas, Basanavičiaus a.7, Vilkaviškis, kodas: 303184359. Narys atstovauja pilietinės visuomenės sektorių.
11. Vilkaviškio rajono pagyvenusių žmonių klubas „Rudenėlis“, Vienybės g. 52, Vilkaviškis, kodas: 185604487. Narys atstovauja pilietinės visuomenės sektorių.

2023 m. liepos 5 d. pasirašyta iš Europos Sąjungos socialinio fondo lėšų bendrai finansuojamo projekto „Vilkaviškio miesto vietos plėtros strategijos rengimas“ Nr. 11-001-T-0012 sutartis (toliau – paramos sutartis), pagal kurią buvo gauta parama, skirta strategijos parengimui.

Vilkaviškio miesto VVG atitinka visus reikalavimus nurodytus LR vidaus reikalų ministro 2022 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 1V-672 patvirtintose vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisyklėse (toliau – Taisyklės):

- Vilkaviškio miesto VVG veiklos tikslai atitinka 2021–2027 metų investicijų programos 4.7 konkretų uždavinį „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti

įsidarbinamumą“ ir 4.9 konkretų uždavinį „Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“. Vilkaviškio miesto VVG veiklos tikslas - užtikrinti efektyvų vietos veiklos grupės funkcijų įgyvendinimą, taip pagerinant vietines įsidarbinimo galimybes ir didinant bendruomenių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius (VVG įstatų įregistruotų 2015 m. liepos 28 d. Juridinių asmenų registre 6 dalies, 6.1. punktas).

- Vilkaviškio miesto VVG turi apibrėžtą veiklos teritoriją, kuri atitinka Taisyklių 4.2. papunktyje nurodytą sąlygą atitinkančią teritoriją t.y. VVG veiklos teritorija - Vilkaviškio rajono savivaldybės centras t.y. Vilkaviškio miestas (VVG įstatų, įregistruotų 2015 m. liepos 28 d. Juridinių asmenų registre, 9 dalis).
- Vilkaviškio miesto VVG nariais yra VVG veiklos teritorijoje veiklą vykdantys trijų šalių partneriai. Viso yra 11 narių. Vietos valdžios sektorių atstovauja Vilkaviškio rajono savivaldybės taryba, tai sudaro 9,09 proc. nuo visų Vilkaviškio miesto VVG narių, pilietinės visuomenės sektorių atstovauja 6 nariai, tai sudaro 54,55 proc. nuo visų Vilkaviškio miesto VVG narių, verslo sektorių atstovauja 4 nariai, tai sudaro 36,36 proc. nuo visų Vilkaviškio miesto VVG narių.
- Vilkaviškio miesto VVG turi kolegialų valdymo organą - valdybą, kurią sudaro 9 nariai. Partneriams atstovauja vienodas skaičius valdymo organo narių t.y. valdžios sektorių atstovauja 3 nariai (savivaldybės tarybos deleguoti asmenys: Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos jaunimo reikalų koordinatorė vyr. specialistė Danguolė Gudeliauskienė, Investicijų, strateginio planavimo skyriaus vyr. Specialistė Emilija Kriaučeliūnaitė, VšĮ Vilkaviškio turizmo ir verslo informacijos centro direktorius Vitas Girdauskas), pilietinės visuomenės sektorių atstovauja 3 nariai (Vilkaviškio rajono ROTARY klubo narė Alma Finagėjevienė, Vilkaviškio rajono turistų klubo narė Reda Besasparienė, Vilkaviškio buriuotojų klubas „Škvalas“ narys Linas Dubickas, verslo sektorių atstovauja 3 nariai (UAB „Lugvita“ direktorius Gytis Lukoševičius, Uždaroji akcinė bendrovė „Vilkasta“ generalinis direktorius Aloyzas Beržanskis, UAB „Teivida“ komercijos direktorė Teisutė Čiapienė). Kiekvieną partnerį atstovauja po 33,33 proc. valdybos narių.
- Vilkaviškio miesto VVG savo veikloje vadovaujasi šiai principais: Partnerystės sutarties nustatytu horizontaliuoju partnerystės ir atvirumo principu, nustatytu horizontaliuoju vyrų ir moterų lygių galimybių skatinimo (lyčių lygybės) bei nediskriminacijos principu ir Partnerystės sutarties nustatytu horizontaliuoju jaunimo dalyvavimo principu, tai yra Vilkaviškio miesto VVG valdybą sudaro 5 moterys (55,56 proc.) ir 4 vyrai (44,44 proc.), 1 valdybos narys yra jaunesnis negu 29 metų – Emilija Kriaučeliūnaitė.
- Vadovaujantis Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės įstatų (2015-07-28) 28 punktu priimant sprendimus ne mažiau kaip 50 procentų balsų privalo tekti valdybos nariams, kurie nėra viešosios valdžios institucijos atstovai.
- Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės pirmininkė Daiva Riklienė atitinka Taisyklių 4.6. punkte nurodytus kvalifikacinius reikalavimus (turi aukštojo mokslo išsilavinimą ir turi patirties rengiant ir įgyvendinant strateginio planavimo dokumentus susijusius su Europos Sąjungos struktūrinių fondų ar kitos finansinės paramos valdymu ir panaudojimu).
- Vilkaviškio miesto VVG atvira naujiems nariams, t. y. užtikrina lanksčią, atvirą ir nediskriminuojančią (lyties, tautinės kilmės, amžiaus, religijos ar įsitikinimų, negalios, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos pagrindu) naujų narių, veikiančių (juridinių asmenų atveju) arba gyvenančių (fizinių asmenų atveju deklaravusių gyvenamąją vietą) VVG teritorijoje, priėmimo tvarką.

1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

1.1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA

Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija - Vilkaviškio miesto seniūnijos plotas, užimantis 944,53 ha. 2018 metais Vilkaviškio miesto VVG plotas išsiplėtė nuo 755 ha arba iki 944,53 ha, 2018 m. kovo 28 d. LR vyriausybės nutarimu Nr. 299[1], patvirtinus Vilkaviškio miesto seniūnijos ribų pakeitimus (buvo prijungtos dalies aplinkinių seniūnijų teritorijos). MVVG teritorija sutampa su Vilkaviškio miesto seniūnijos teritorija.

Šaltinis: Vilkaviškio rajono savivaldybės žemėlapis, prieiga internetu: https://www.geoportal.lt/savivaldybes/vilkaviskis?s=full

1 pav. Vilkaviškio miesto teritorijos ribos

Miestas yra įsikūręs pietvakarių Lietuvoje, Marijampolės apskrityje. Sąlyginai Vilkaviškio miestą galima vadinti Lietuvos pasienio miestu, kadangi iki sienos su Rusijos Federacija yra apie 18,7 km., Lenkijos Respublika - apie 40 km. Vilkaviškio miestas dėl strategiškai patogios geografinės padėties ir

[1] Teisės aktų registras, prieiga internetu: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/a6745241388f11e884a38848fe3ec9e2?jfwid=wny8rj00y

nedidelių atstumų yra gerai integruotas į bendrą Lietuvos susisiekimo infrastruktūrą. Su išorės teritorijomis Vilkaviškį jungia magistralinis kelias A7 Marijampolė – Kybartai, tarptautinė magistralė Via Baltica.

1.2. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TERITORIJOS GYVENTOJŲ APIBRĖŽTIS

Siekiant darnios ir integralios socialinės bei ekonominės Vilkaviškio miesto plėtros Strategijoje pasirinktos šios, socialiai pažeidžiamos tikslinės asmenų grupės, į kurias bus orientuota vietos plėtros strategija:

- socialinės rizikos šeimos ir jų vaikai (žr. 10 lentelės duomenis ir jos analizę)
- įvairias negalias (žr. 6 lentelės duomenis ir jos analizę) turintys asmenys;
- onkologinėmis ligomis ir cukriniu diabetu sergantys asmenys (žr. 7 lentelę ir jos analizę);
- specialiųjų poreikių turintys asmenys (žr. 12 ir 13 lentelių duomenis ir jų analizę),
- pensinio amžiaus asmenys (žr. 5 lentelės duomenis ir jos analizę),
- socialinės pašalpos gavėjai (žr. 9 lentelės duomenys ir jų analizė).
- asmenys, paleisti iš pataisos įstaigų, ir/ar esantys Lietuvos probacijos tarnybos priežiūroje (žr. 14 lentelę ir jos analizę);
- asmenys, nukentėję nuo nusikaltimų artimoje aplinkoje (žr. 15 lentelę ir jos analizę)
- globėjai (rūpintojai) ir globos netekę vaikai (žr. 11 lentelę ir jos analizę);
- jauno verslo atstovai, socialinio verslo steigėjai bei vystytojai (žr. 23 ir 24 lenteles ir jų analizę) – fiziniai ir juridiniai asmenys jau vykdantys ar planuojantys pradėti verslą, taip pat socialinio verslo steigėjai bei vystytojai, kuriantys paslaugas ar steigiantys darbo vietas mažiau galimybių turinčioms vietos gyventojų grupėms;
- kiti socialiai pažeidžiami Vilkaviškio miesto gyventojai, kurių atskirtis bus mažinama per įvairias prevencines veiklas, socialinių įgūdžių stiprinimą, kompleksines savipagalbos bei užimtumo veiklas.

Gyventojų skaičiaus 2018–2022 m. kaita Vilkaviškio mieste. 2018-2022 m. laikotarpiu gyventojų skaičius Lietuvos miestuose nežymiai didėjo – 1,52 proc. Tuo pačiu laikotarpiu Marijampolės apskries miestuose gyventojų skaičius praktiškai nesikeitė – skaičiuojamas 0,05 proc. sumažėjimas. Tuo pačiu laikotarpiu Vilkaviškio rajono savivaldybėje gyventojų sumažėjo 2,54 proc., o Vilkaviškio mieste gyventojų skaičius padidėjo 2,97 proc. (žr. 1 lentelę).

1 lentelė

Gyventojų skaičius 2018-2022 m.

Teritorija	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Lietuvos Respublikos miestuose	1884722	1875370	1882506	1916751	1913385
Marijampolės apskr. miestuose	69127	67858	67098	70011	69094
Vilkaviškio r. sav.	36108	35316	34666	35368	34942
Vilkaviškio miestas	9855	9611	9460	10286	10148

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/ duomenis (žr. 1 priedą)

2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ

2.1. POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ

Gyventojų kaitos tendencijos. Lietuvos Respublikoje, Marijampolės apskrityje ir Vilkaviškio rajone žmonių miršta daugiau nei gimsta, todėl natūralios kaitos rodiklis yra neigiamas. Pagrindinės priežastys, kodėl Vilkaviškio rajono gyventojų lieka vis mažiau – tai neigiama natūrali gyventojų kaita ir emigracija. Vertinant natūralią kaitą Vilkaviškio MVVG teritorijoje pastebima, kad rodiklis blogėja. Tos pačios tendencijos pastebimos tiek Marijampolės apskrityje, tiek visoje Lietuvos teritorijoje. Vilkaviškio MVVG teritorijoje 2018 m. mirė 91 asmeniu daugiau nei gimė, 2019-2020 metais stebimas natūralios gyventojų kaitos rodiklio gerėjimas, o 2021 m. natūrali gyventojų kaita pastebimai padidėjo iki -88, kam įtakos turėjo Covid-19 pandemija. 2022 m. natūralios gyventojų kaitos rodiklis MVVG teritorijoje mažėjo iki -47, kas yra dvigubai mažesnis rodiklis nei nagrinėjamo laikotarpio pradžioje (2018 m.), tačiau kiekvienais metais vis daugiau žmonių miršta nei gimsta, todėl Vilkaviškio miestas sensta (žr. 2 lentelę).

2 lentelė

Natūrali gyventojų kaita 2018-2022 m.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	-11425	-10888	-18403	-24416	-20816
Marijampolės apskritis	-957	-845	-1381	-1641	-1444
Vilkaviskio r. sav.	-305	-295	-374	-481	-357
Vilkaviškio miesto VVG teritorijoje	-91	-65	-56	-88	-47

Šaltinis: Sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros (prieiga internetu: https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=50815ed4-44c7-463f-878a-7e4ec0c144e7#/ ir Vilkaviškio miesto seniūnijos pateiktus duomenis (žr. 1 priedą).

Emigracijos rodikliai Lietuvoje nuo 2019 m. vis gerėja, tam įtakos turėjo grįžtančių iš emigracijos lietuvių skaičiai, kurie išbandę darbą ir gyvenimą užsienyje, grįžta tolimesnio savo gyvenimo kurti Lietuvoje. 2022 m. emigracijos rodiklis Lietuvoje ypač išaugo dėl karo Ukrainoje ir pabėgėlių iš Ukrainos atvykimą į Lietuvą. Marijampolės apskrities ir Vilkaviškio rajono migracijos rodikliai nors ir nežymiai, tačiau atitinka nacionalines tendencijas: Marijampolės apskrityje neto migracijos rodikliai vis didėjo 2018-2021 m. laikotarpiu, o 2022 tapo teigiami (dėl ukrainiečių pabėgėlių) (žr. 3 lentelę).

3 lentelė

Gyventojų neto migracija 2018-2022 m.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	-3292	10794	19993	19653	72097
Marijampolės apskritis	-1652	-1162	-417	-222	902
Vilkaviškio r. sav.	-487	-358	-61	55	-101
Vilkaviškio miestas	539	536	559	574	685

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/ ir Vilkaviškio miesto seniūnijos pateiktus duomenis (žr. 1 priedą).

Vilkaviškio rajone neto migracijos rodikliai taip pat vis didėjo 2018-2020 m. laikotarpiu. 2021 m. rodiklis tapo teigiamu – atvyko 55 gyventojais daugiau nei išvyko, o 2022 m. rodiklis vėl tapo neigiamas. Vilkaviškio miesto gyventojo neto migracija visu nagrinėjamu laikotarpiu buvo teigiama ir augo 27,09 proc. (žr. 3 lentelę).

Vadovaujantis Valstybės duomenų agentūros duomenimis 2022 m. pradžioje Vilkaviškio mieste gyveno 10 148 gyventojų, ir tai yra 2,97 proc. (ST-3) daugiau nei 2018 metais (9855 gyventojų). Iš visų, Marijampolės apskrities miesto statusą turinčių gyvenviečių, didesnis gyventojų skaičiaus augimas pastebimas tik Šakių mieste, kur 2018-2022 metų duomenimis, gyventojų skaičius padidėjo 3,84 proc. (žr. 4 lentelę). Gyventojų skaičiaus didėjimui Vilkaviškio mieste daugiausia įtakos turėjo vidinė migracija – gyventojai iš Vilkaviskio rajono savivaldybės kaimiškosios teritorijos persikėlė gyventi į rajono centrą: 2018-2022 metų duomenimis Vilkaviškio rajono savivaldybės gyventojų skaičius sumažėjo 3,23 proc. (2022 metų pradžioje jis siekė 34 942 gyventojus), o kaimiškosios teritorijos gyventojų skaičius sumažėjo 4,32 proc. (žr. 1 lentelę). 2023 m. pradžioje Vilkaviškio miesto gyventojai sudarė 29,04 proc. viso rajono gyventojų skaičiaus.

4 lentelė

Nuolatinių gyventojų skaičius Marijampolės apskrities miestuose metų pradžioje

	2018	2019	2020	2021	2022
Marijampolė	35692	35241	34975	36727	36255
Vilkaviškis	9855	9611	9460	10286	10148
Kazlų Rūda	5834	5650	5543	5590	5491
Šakiai	5153	4994	5004	5462	5351
Kybartai	4649	4549	4461	4126	4083
Kalvarija	3938	3584	3766	3982	3965
Gelgaudiškis	1611	1599	1550	1572	1552
Kudirkos Naumiestis	1513	1473	1444	1381	1365
Virbalis	882	887	895	885	884

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis, prieiga internetu: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=e3463ef2-cf9d-45a7-934e-f80229a9c6d3#/ (žr. 1 priedą)

Remiantis Vilkaviškio rajono savivaldybės Vilkaviškio miesto seniūnijos pateiktais duomenimis (žr. 5 lentelę) Vilkaviškio miesto gyventojų struktūroje pagal amžių 2022 metais vaikai iki 18 metų sudarė 14,41 proc. visų miesto gyventojų ir tai yra pastebimai mažiau nei pensinio mažiaus gyventojų, kurie sudarė 24,86 proc. nuo visų miesto gyventojų. Išlaikomų pensinio amžiaus žmonių koeficientas (pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui 18–64 metų amžiaus Vilkaviškio miesto gyventojų) 2022 m. buvo 41 asmuo, kas yra daugiau nei Marijampolės apskrities bei visos šalies rodiklis, kuris yra 31 asmuo[2].

[2] Valstybės duomenų agentūros duomenys. Išlaikomo amžiaus žmonių koeficientas metų pradžioje. Prieiga internetu: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/

Stebint Vilkaviškio miesto gyventojų pagal amžių kitimo tendencijas 2018-2022 metais, pastebima, kad nagrinėjamu laikotarpiu labiausiai sumažėjo jaunimo 18-24 metų grupės asmenų – 16,41 proc., kas tiesiogiai susiję su tuo, kad mokyklą baigę jaunuoliai išvyksta studijuoti į didžiųjų miestų aukštąsias mokyklas. Ikimokyklinio amžiaus vaikų nagrinėjamu laikotarpiu sumažėjo 9,81 proc. Mokyklinio amžiaus vaikų skaičius taip pat mažėja 8,04 proc. Senyvo amžiaus asmenų grupėje stebimas gyventojų skaičiaus augimas, kuris 2018-2022 metais sudarė 0,19 proc. (žr. 5 lentelę).

5 lentelė

Nuolatinių gyventojų skaičius Vilkaviškio mieste metų pradžioje

Amžiaus grupė	2018	2019	2020	2021	2022
0-6	581	569	552	533	524
7-17	1057	1064	1016	999	972
18-25	926	860	826	827	774
25-45	2515	2459	2388	2378	2344
45-65	3204	3207	3233	3208	3188
65- ir vyresni	2576	2567	2564	2591	2581

Šaltinis: sudaryta pagal Vilkaviškio miesto seniūnijos pateiktus duomenis (žr. 1 priedą).

Rengiant strategiją buvo atliktas Vilkaviškio miesto situacijos ir gyventojų poreikių tyrimas (toliau – Gyventojų poreikių tyrimas). Gyventojų nuomone vyresnio amžiaus žmonės Vilkaviškio mieste labiausiai susiduria su šiomis problemomis: informacijos apie viešąsias paslaugas trūkumas (42,1 proc.), integracijos į darbo rinką trūkumas (26,2 proc.), saviraiškos galimybių, užimtumo veiklų trūkumas (24,1 proc.). (SI-1). 19,8 proc. apklaustųjų sutiktų dalyvauti savanoriškais pagrindais pagalbos senyvo amžiaus žmonėms veiklose (ST-1).

Vilkaviškio MVVG teritorijoje asmenų su negalia skaičius 2018-2022 metų laikotarpiu sumažėjo 4,2 proc. Didžiausias mažėjimas pastebimas vaikų grupėje, kur neįgaliųjų sumažėjo 10 proc., o tuo pačiu nagrinėjamu laikotarpiu darbingo amžiaus neįgaliųjų padidėjo 10,96 proc. Asmenų su negalia dalis nuo visų Vilkaviškio miesto gyventojų skaičiaus 2018-2022 metų laikotarpiu taip pat mažėjo ir 2022 metais sudarė 4,05 proc. (žr. 6 lentelę).

6 lentelė

Asmenų su negalia skaičius Vilkaviškio MVVG teritorijoje*

	2018	2019	2020	2021	2022
Vaikai	40	37	37	31	36
Darbingas amžius	73	80	84	83	81
Pensinio amžiaus	316	333	300	308	294
iš viso:	**429**	**450**	**421**	**422**	**411**
Dalis, nuo visų gyventojų skaičiaus, proc.	*4,35*	*4,68*	*4,45*	*4,10*	*4,05*

*Vertinami duomenys apie asmenų su negalia skaičių Vilkaviškio mieste, gaunančių slaugos išlaidų tikslinę ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinę kompensacijas, nes kiti duomenys nėra renkami.

Šaltinis: sudaryta pagal Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus pateiktus duomenis (žr. 1 priedą)

Kad neįgalūs asmenys Vilkaviškio mieste patiria didžiausią socialinę atskirtį iš visų socialinės atskirties grupių, įvardijo 18,1 proc. apklaustųjų (61 asmuo). Į klausimą su kokiomis problemomis susiduria neįgalieji Vilkaviškio mieste, 29,9 proc. apklaustųjų įvardijo judėjimo apribojimus, 29,3 proc. – integracijos į darbo rinką trūkumą, 17 proc. saviraiškos galimybių, užimtumo veiklų trūkumą (SI-2). 8,9 proc. apklaustųjų sutiktų savanoriškais pagrindais padėti šiems žmonėms juos slaugant ar kitose veiklose (ST-2). Kaip didžiausią trūkumą socialinių paslaugų srityje apklaustieji (49 proc.) įvardijo neįgalių asmenų dienos užimtumo centrų trūkumą (SI-3).

7 lentelė

Onkologinėmis ligomis ir cukriniu diabetu sergančių asmenų skaičius

	2018	2019	2020	2021	2022
Onkologinėmis ligomis sergančių asmenų skaičius Vilkaviškio r. sav.	1240	1332	1342	1328	1361
Onkologinėmis ligomis sergančių asmenų skaičius Vilkaviškio mieste	605	658	681	654	673
Cukriniu diabetu sergančių asmenų skaičius Vilkaviškio r. sav.	1897	1977	1991	2046	2123
Cukriniu diabetu sergančių asmenų skaičius Vilkaviškio mieste	910	949	970	996	1038

Šaltinis: Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus pateikti duomenys (žr. 1 priedą).

Be neįgaliųjų asmenų socialinę atskirtį patiria ir asmenys sergantys įvairiomis sunkiomis ligomis, tačiau kuriems nėra nustatytas neįgalumas. Pagrindinės ir didžiausios grupės: asmenys sergantys onkologinėmis ligomis ir cukriniu diabetu. Didžiajai daliai tokių asmenų ligos eigoje nėra nustatomas neįgalumas, tačiau jie susiduria su įvairiomis fizinėmis ir psichologinėmis problemomis, dėl kurių dažnai patenka į socialinę atskirtį. Onkologinėmis ligomis sergančių asmenų Vilkaviškio mieste 2018-2022 m. laikotarpiu padaugėjo 11,24 proc., ir tai yra daugiau nei viso rajono duomenys (padaugėjo 9,76 proc.). Cukriniu diabetu sergančių asmenų Vilkaviškio mieste tuo pačiu laikotarpiu padaugėjo 14,07 proc. ir tai taip pat didesnis augimas nei vertinant viso rajono duomenis (padaugėjo 11,91 proc.) (žr. 7 lentelę).

8 lentelė

Skurdo rizikos lygis, proc.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	22,9	20,6	20,9	20,0	20,9
Marijampolės apskritis	36,6	30,9	28,9	27,4	27,8
Kalvarijos sav.	30,4	26,7	32,1	27,4	29,1
Kazlų Rūdos sav.	36,2	30,6	28,1	28,2	27,5
Marijampolės sav.	36,1	29,9	25,1	24,0	22,3
Šakių r. sav.	39,7	37,6	27,7	28,4	29,1
Vilkaviškio r. sav.	37,1	28,6	35,0	31,6	35,1
Vilkaviškio MVVG teritorija	6,64	6,78	7,00	7,53	8,26

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis, prieiga internetu: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=89c4152f-1b9c-4788-a496-e8a50d390cc2#/ ir Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus pateiktus duomenis (žr. 1 priedą).

Skurdo rizikos lygis Vilkaviškio rajone 2022 metais buvo didžiausias iš visų Marijampolės apskrities savivaldybių ir sudarė 35,1 proc. (SI-4). Skurdo rizikos lygio rodiklis Vilkaviškio mieste augo visu nagrinėjamu 2018 – 2022 metų laikotarpiu ir ši didėjimo tendencija yra priešinga lyginant su savivaldybių rodikliais, kur skurdo rizikos lygis mažėja. 2018-2022 m. skurdo rizikos lygis Vilkaviškio mieste išaugo 24,43 proc. (žr. 8 lentelę).

Skurdą patiriančios šeimos Vilkaviškio miesto gyventojų nuomone yra labiausiai socialinę atskirtį patirianti gyventojų grupė – taip mano 68 apklaustieji (20,2 proc.), dalyvavę gyventojų poreikių tyrime.

Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 2018-2022 metų laikotarpiu Vilkaviškio rajono savivaldybėje ir Vilkaviškio mieste svyravo, tačiau vertinant pokytį tendencijos rajone ir mieste iš esmės skiriasi: nagrinėjamu laikotarpiu Vilkaviškio miesto teritorijoje socialinės pašalpos gavėjų skaičius išaugo 19,96 proc., kai tuo pačiu laikotarpiu rajono teritorijoje šis skaičius sumažėjo 15,74 proc. 2022 metais socialinės pašalpos gavėjai sudarė 5,39 proc. visų miesto gyventojų skaičiaus, o per pastarųjų penkerių metų laikotarpį socialinės pašalpos gavėjų dalis nuo visų miesto gyventojų išaugo 16,49 proc. (žr. 9 lentelę).

9 lentelė

Socialinės pašalpos gavėjų skaičius

	2018	2019	2020	2021	2022
Vilkaviškio r. sav.	1701	1541	1280	1577	1596
Rajono teritorija	1237	1122	931	1118	1132
Vilkaviškio miestas	456	446	397	470	547

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis, prieiga internetu: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/ ir Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus pateiktus duomenis (žr. 1 priedą).

Socialinės priežiūros šeimoms teikimas. Šeimos, patiriančios socialinę riziką, yra viena iš labiausiai socialiai pažeidžiamų asmenų grupių. Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2018–2022 m. socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius išaugo 84,51 proc., o juose augančių vaikų skaičius – 37,06 proc. Tuo pačiu laikotarpiu Vilkaviškio miesto VVG teritorijoje socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius svyravo tačiau bendrai išliko nepakitęs (mieste 2022 metais buvo 28 socialinę riziką patiriančios šeimos). O vaikų skaičius socialinę riziką patiriančiose šeimose Vilkaviskio mieste 2018-2022 metais sumažėjo 3,33 proc. (žr. 10 lentelę).

10 lentelė

Socialinę riziką patiriančių šeimų ir jose augančių vaikų skaičius 2018–2022 m.

Teritorija	2018	2019	2020	2021	2022
Vilkaviškio r. sav.					
Socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius	142	166	247	245	262
Vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose	367	386	461	479	503
Vilkaviškio miestas					
Socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius	28	21	37	21	28
Vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose	60	54	65	62	58

Šaltinis: Vilkaviškio rajono savivaldybės Socialinės paramos skyriaus duomenys (žr. 1 priedą)

2018-2022 metų laikotarpiu Vilkaviškio rajono savivaldybėje globos netekusių vaikų skaičius išaugo 112 proc., ir nors globėjų (rūpintojų) skaičius nuo 2019 metų augo, tačiau dalis globos netekusių vaikų yra prižiūrimi šeimynose kitose savivaldybėje, dėl globotojų trūkumo (SI-5). Nagrinėjamu laikotarpiu globėjų (rūpintojų) skaičius Vilkaviškio mieste svyravo, tačiau bendrai stebimos mažėjimo tendencijos – sumažėjo 6,67 proc., o tuo pačiu laikotarpiu globos netekusių vaikų skaičius Vilkaviškio mieste išaugo 15,38 proc. (žr. 11 lentelę).

11 lentelė

Globėjų (rūpintojų) ir globos netekusių vaikų skaičius

	2018	2019	2020	2021	2022
Vilkaviškio r. sav.					
Globėjų (rūpintojų) skaičius	-	25	43	40	40
Globos namuose prižiūrimi vaikai	25	10	-	-	-
Kitose savivaldybėse globojami vaikai	-	-	3	2	2
Globos netekusių vaikų skaičius	25	35	58	58	53
Vilkaviškio miestas					
Globėjų (rūpintojų) skaičius	15	12	12	11	14
Globos netekusių vaikų skaičius	13	12	15	13	15

Šaltinis: Vilkaviškio rajono savivaldybės Socialinės paramos skyriaus duomenys (žr. 1 priedą)

Specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių skaičius. Vilkaviškio miesto VVG teritorijoje veikia 8 švietimo įstaigos, kuriose be kitų mokinių, mokosi ir specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai. 2018-2020 metų laikotarpiu bendras mokinių turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių skaičius Vilkaviskio miesto švietimo įstaigose buvo pastovus ir sudarė apie 310 mokinių. Tačiau nuo 2021 metų pastebimas ryškus specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių skaičiaus padidėjimas 7,1 proc. palyginus su 2019 metais. Šis padidėjimas daugiausiai susijęs su įtraukiojo ugdymo politikos vykdymu švietimo sistemoje. Bendrai 2018-2022 metų laikotarpiu Vilkaviskio miesto švietimo įstaigose specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių skaičius išaugo 11,61 proc. (žr. 12 lentelę).

12 lentelė

2018-2022 m. Vilkaviškio miesto ugdymo įstaigų specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių sk.

Eil. Nr.	Ugdymo įstaiga	2018	2019	2020	2021	2022
1	Vilkaviškio „Aušros“ gimnazija	4	2	8	7	0
2	Vilkaviškio Salomėjos Nėries pagrindinė mokykla	51	49	51	49	60
3	Vilkaviškio „Ąžuolo“ progimnazija	26	29	28	33	34
4	Vilkaviškio pradinė mokykla	76	77	60	72	79
5	Vilkaviškio vaikų lopšelis-darželis „Buratinas“	56	56	60	63	63
6	Vilkaviškio vaikų lopšelis-darželis „Eglutė“	30	30	29	31	30
7	Vilkaviškio vaikų lopšelis-darželis „Pasaka“	63	63	70	70	70
8	Marijampolės profesinio rengimo centro Vilkaviškio skyrius	4	5	4	7	10
	Iš viso	**310**	**311**	**310**	**332**	**346**

Šaltinis: sudaryta pagal Vilkaviškio rajono savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus pateiktus duomenis (žr. 1 priedą).

Visose Vilakviškio mieto švietimo įstaigose mokiniams, kuriems nustatyti specialieji ugdymosi poreikai yra teikiama specialistų pagalba, pagal Švietimo pagalbos tarnybos nustatytas rekomendacijas. Tačiau ne visas paslaugų poreikis yra patenkinamas (SI-6) (žr. 13 lentelę).

13 lentelė

2018-2022 m. m. ugdymo įstaigose vaikų skaičius, kuriems neteikiama pagal ŠPT rekomendacijas specialistų pagalba

Eil. Nr.	Ugdymo įstaiga	2018	2019	2020	2021	2022
1	Vilkaviškio „Aušros“ gimnazija	0	4	15	10	0
2	Vilkaviškio Salomėjos Nėries pagrindinė mokykla	3	9	12	9	2
3	Vilkaviškio „Ąžuolo“ progimnazija	15	1	1	1	2
4	Vilkaviškio pradinė mokykla	0	2	1	4	1
5	Vilkaviškio vaikų lopšelis-darželis „Buratinas“	2	2	1	1	0
6	Vilkaviškio vaikų lopšelis-darželis „Eglutė“	4	6	2	1	1
7	Vilkaviškio vaikų lopšelis-darželis „Pasaka“	17	23	14	9	0
8	Marijampolės profesinio rengimo centro Vilkaviškio skyrius	5	7	8	18	8
	Iš viso	**46**	**54**	**54**	**53**	**14**

Šaltinis: sudaryta pagal Vilkaviškio rajono savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus pateiktus duomenis (žr. 1 priedą).

Gyventojų poreikio tyrimo duomenimis, socialinę riziką ir atskirtį patiriančios šeimos daugiausia susiduria su šiomis problemomis: laikino „atokvėpio“ paslaugų neįgalius vaikus auginantiems ar suaugusius neįgalius asmenis prižiūrinčios šeimos (taip mano 20,3 proc. apklaustųjų) (SI-7) socialinių įgūdžių stoka (18,4 proc.), finansinio raštingumo stoka (16,2 proc.), vaikų vasaros užimtumo stoka (16,2 proc.), užimtumo veiklų trūkumas, saugaus laisvalaikio praleidimo formų trūkumas (14,6 proc.) (SI-8).

LR socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintuose Socialinių paslaugų išvystymo normatyvuose (2014 m. sausio 20 d. įsakymo Nr., A1-23, 2022 m. vasario 10 d. įsakymo Nr., A1-99 redakcija) numatytų rodiklių pasiekimas parodo savivaldybės socialinių paslaugų išsivystymo lygį. Iš socialinių paslaugų išvystymo rodiklių atitikimo šiems normatyvams Vilkaviškio rajone (žr. 9 priedą) duomenų matyti, kad iš 49 numatytų socialinių paslaugų išvystymo normatyvų, Vilkaviškio rajono savivaldybėje net 29 rodikliai (61,7 proc. visų rodiklių) nesiekia minimalaus rodiklio reikalavimų (SI-9). Nagrinėjant pagal atskiras socialinių paslaugų gavėjų grupes, matyti, kad vaikų su negalia grupėje nei vienas iš 6 rodiklių neatitinka net minimalių reikalavimų, o kai kurių socialinių paslaugų šiai tikslinei grupei išvis nėra teikiama, pvz. dienos socialinė globa dienos centruose ir laikino atokvėpio paslauga (SI-10). Taip pat nėra teikiama palydėjimo paslaugos jaunuoliams (SI-11).

Iš pataisos įstaigų paleidžiamų (paleistų) asmenų socialinė integracija. Iš pataisos įstaigų paleistiems asmenims teikiamos paslaugos pagal kiekvieno asmens individualų poreikį: atsakingas asmuo teikia informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo bei kitas bendrąsias socialines paslaugas, padeda spręsti sveikatos, įdarbinimo, gyvenamosios vietos, įsiskolinimų ir kitas socialines, teisines bei

psichologines problemas, teikia informaciją ir tarpininkauja dėl piniginės socialinės paramos, kitų socialinių paslaugų ir kitos tikslinės pagalbos gavimo. Gali būti teikiama ir palydimoji paslauga.

Per 2022 m. gautas 31 pranešimas apie asmenų paleidimą iš pataisos įstaigų (iš jų 22 – apie lygtinį paleidimą, 9 – apie terminuotą bausmę atlikusius), 14 asmenų kreipėsi dėl vienkartinės socialinės paramos, 10 iš jų nurodė, jog reikia pagalbos integruojantis į visuomeninį gyvenimą.

2018-2023 metų laikotarpiu, asmenų, esančių Lietuvos probacijos tarnybos priežiūroje skaičius padidėjo 13,33 proc. 2018 metais jis buvo 182, 2019 m. – 76, 2020 m. – 79, 2021 m. – 81, o 2022 pastebimai padidėjo iki 204 asmenų. Tokį padidėjimą lėmė ypač išaugęs asmenų, kuriems paskirtos baudžiamojo poveikio priemonės (BK 68, 68^1, 68^2 str.) skaičius: 2021 metais tokių asmenų buvo tik 7, o 2022 m. jau 134. Asmenų, su kuriais vykdomi aktyvūs probacijos veiksmai 2018-2022 metų laikotarpiu padaugėjo 150 proc. (žr. 14 lentelę).

14 lentelė

Asmenų, esančių Lietuvos probacijos tarnybos priežiūroje Vilkaviškio rajono savivaldybėje*, skaičius

Skaičius asmenų, kuriems taikyti:	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
kuriems paskirta viešųjų darbų bausmė (BK 46 str.)	5	7	6	6	3
kuriems paskirta laisvės apribojimo bausmė (BK 48 str.)	39	29	23	30	24
kuriems paskirtos baudžiamojo poveikio priemonės (BK 68, 68^1, 68^2, 69, 70, 72^1, 72^2 str.)	94	4	10	7	142
kuriems skirtos auklėjamojo poveikio priemonės (BK 82 str.)	6	5	6	3	0
kuriems bausmės vykdymas atidėtas (BK 75 str.)	25	21	24	28	25
kuriems bausmės vykdymas atidėtas (BK 92 str.)	7	3	0	0	0
kurie lygtinai paleisti iš pataisos įstaigų (BVK 157 str.)	4	7	10	7	10
iš viso	**180**	**76**	**79**	**81**	**204**

*Duomenų reikšmės apie Vilkaviškio miesto VVG teritorijoje esančių probuojamų asmenų skaičių nėra.
Šaltinis: sudaryta pagal Lietuvos probacijos tarnybos 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 metų ataskaitas, prieiga internetu http://www.kalejimudepartamentas.lt/lt/kalejimu-departamentas/administracine_informacija/ataskaitos/metu.html ir https://probacija.lrv.lt/uploads/probacija/documents/files/Asmen%C5%B3%2C%20esan%C4%8Di%C5%B3%20LPT%20prie%C5%BEi%C5%ABroje%2C%202022%20m_%20statistin%C4%97%20ataskaita.pdf

Valstybės duomenų agentūros duomenimis[3] Vilkaviškio rajone 2018-2022 metų laikotarpiu policijoje užregistruotų pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje padaugėjo 66,99 proc. (SI-12) – nuo 512 pranešimų 2018 metais iki 855 pranešimų 2022 metais. Asmenų, nukentėjusių nuo nusikaltimų artimoje aplinkoje, skaičius Vilkaviškio rajone nagrinėjamu 2018-2022 metų laikotarpiu padidėjo 5,94 proc. (SI-13). 2022 metais didžiausią skurtą patyrusių asmenų grupę sudarė suaugusios (18 m. ir vyresnės) moterys – 66,36 proc. nuo visų smurtą patyrusių asmenų (žr. 15 lentelę).

[3] Valstybės duomenų agentūra, prieiga internetu https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=021e7b73-4047-4cf2-8937-ce4781f4b0ec#/

15 lentelė

Asmenų, nukentėjusių nuo nusikaltimų artimoje aplinkoje, skaičius Vilkaviškio rajono savivaldybėje*

	2018	2019	2020	2021	2022
vaikai (0-17 metų)	11	8	11	13	12
iš jų vyrai	4	4	5	5	10
iš jų moterys	7	4	6	8	2
Suaugusieji (18 metų ir vyresni)	79	89	109	119	83
iš jų vyrai	21	25	24	31	12
iš jų moterys	58	64	85	88	71
asmenys iš viso:	101	105	131	145	107

*Duomenų reikšmės apie Vilkaviškio miesto VVG teritorijoje nukentėjusių asmenų nuo nusikaltimų artimoje aplinkoje skaičių nėra.

Šaltinis: Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis, prieiga internetu: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=021e7b73-4047-4cf2-8937-ce4781f4b0ec#/ (žr. 1 priedą).

Socialines paslaugas teikiančios įstaigos. Vilkaviškio miesto VVG teritorijoje yra sukurtas ir išvystytas platus socialines paslaugas teikiančių organizacijų tinklas (ST-3), gyventojams teikiamos tiek bendrosios, tiek specialiosios socialinės paslaugos (žr. 16 lentelę).

Gyventojų poreikio tyrimo duomenimis, 70,3 proc. atsakiusiųjų į klausimą „Ar Jūsų nuomone Vilkaviškio mieste pakanka socialinių paslaugų“ atsakė, kad nepakanka (SI-14). Apklaustų gyventojų nuomone, socialinėje srityje labiausiai jaučiamas šių socialinių paslaugų trūkumas:

- Specialiosios socialinės priežiūros paslaugos socialinę atskirtį patiriantiems asmenims (psichosocialinės ir intensyvios krizių įveikimo pagalbos, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo ir kt.) (62,1 proc. respondentų nurodė, kad trūksta);
- Psichologinė pagalba, konsultavimas ir savipagalbos grupės (60,7 proc. respondentų nurodė, kad trūksta);
- Pagalbos į namus (57,2 proc. respondentų nurodė, kad trūksta);
- Paslaugų teikimas raidos sutrikimus turintiems vaikams (56,6 proc. respondentų nurodė, kad trūksta).

Apklaustų gyventojų nuomone, socialinėje srityje labiausiai jaučiamas šių užimtumo paslaugų trūkumas (SI-15):

- Sociokultūrinės paslaugos (kūrybinės dirbtuvės, laisvalaikio organizavimas, grupinio darbo užsiėmimai, stovyklos ir pan.) (55,2 proc. respondentų nurodė, kad trūksta);
- Senyvo amžiaus asmenų dienos užimtumo centrų (54,5 proc. respondentų nurodė, kad trūksta).

16 lentelė

Vilkaviškio miesto VVG teritorijoje veikiančios socialinių paslaugų įstaigos

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius 2022-12-31 d.
1	2	3	4	5
1.	Dienos socialinės globos centrai	Vilkaviškio socialinės pagalbos centras	Savivaldybės	25
2.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos	Vilkaviškio socialinės pagalbos centras	Savivaldybės	• Socialinės priežiūros (pagalbos į namus) paslaugos – 323 gavėjai • Socialinės priežiūros (socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo) paslaugos – 262 šeimos • Socialinės globos (dienos socialinės globos asmens namuose) paslaugos – 99 gavėjai • Bendrosios socialinės (transporto organizavimo) paslaugos – 62 gavėjai • Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis – 341 gavėjas • Budintys globotojai – 3 • Globėjai, kuriems teikiamos reikalingos paslaugos – 42
		Bendruomeniniai šeimos namai	Vilkaviškio r. švietimo pagalbos tarnyba, NVO	Kompleksinės paslaugos šeimai, asmeninio asistento paslaugos – 194
		Labdaros valgykla	NVO	Maistą gaunančių asmenų skaičius – 70 (iš jų: 15 asmenų maistas išvežiojamas į namus)
		Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija, Vilkaviškio skyrius	NVO	Informacijos teikimas, tarpininkavimas teikiant technines pagalbos priemones
		Vilkaviškio vyskupijos Caritas	NVO	Pagalba asmenims, patiriantiems skurdą ir socialinę atskirtį

Šaltinis: Vilkaviškio rajono savivaldybės 2023 m. socialinių paslaugų planas, prieiga internetu: https://vilkaviskis.lt/wp-content/uploads/2023/03/Vilkaviskio-rajono-savivaldybes-2022-metu-socialiniu-paslaugu-planas-1.docx

Svarbus vaidmuo, teikiant socialines paslaugas, tenka nevyriausybinėms organizacijoms. Vilkaviškio miesto VVG teritorijoje aktyviai veikia 10 neįgaliųjų nevyriausybinių organizacijų (ST-4), tenkinančių skirtingą negalią turinčių asmenų poreikius:

- Vilkaviškio rajono neįgaliųjų draugija;
- Vilkaviškio rajono neįgaliųjų žmonių sąjunga;
- VšĮ LASS pietvakarių centras (Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Vilkaviškio rajono filialas);
- Vilkaviškio sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija;
- Vilkaviškio rajono nefrologinių ligonių draugija;
- Vilkaviškio rajono diabetikų bendrija „Insula“;
- Vilkaviškio krašto neįgaliųjų draugija;
- Vilkaviškio rajono neįgaliųjų piligrimų bendrija „Suartėkim“;
- Lietuvos kurčiųjų draugijos Kauno teritorinės valdybos Vilkaviškio pirminė organizacija;
- Onkologinių ligonių asociacija „Viltis“.

Didžioji dalis veiklos socialinę atskirtį patiriančius žmones vienijančiose ir jų poreikius tenkinančiose nevyriausybinėse organizacijos vyksta savanorystės principu. Gyventojų poreikių tyrimo duomenimis, 60 proc. apklaustųjų (87 asmenys) (ST-5) per paskutinius 12 mėnesių buvo dalyvavę savo noru ir nealygintinai savanoriškose veiklose. Dalyvauti savanoriškoje veikloje sutiktų 45 apklaustieji, jei jos būtų organizuojamos įvairių bendruomeninių organizacijų (ST-6). Apklaustieji respondentai pagrindiniais veiksniais, paskatinančiais pradėti dalyvauti arba aktyviau įsitrauti į savanorystės veiklas įvardija: daugiau informacijos apie tai, kur galima savanoriauti (29,7 proc.), bendraminčių, aplinkinių paskatinimas (17,6 proc.), darbovietės, mokymosi įstaigos skatinimas ir savanorystės inicijavimas (15,6 proc.).

17 lentelė

Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų įgyvendinimas Vilkaviškio mieste 2018–2022 metais

Metai	Finansuotų projektų skaičius	Projektams skirta lėšų iš viso	Iš jų:		Paslaugas gavusių neįgaliųjų skaičius	Paslaugas gavusių neįgaliųjų šeimos narių skaičius
			iš valstybės biudžeto (Eur)	iš Savivaldybės biudžeto (Eur)		
2018 m.	9	75 627	64 004	11 623	526	51
2019 m.	8	77 006	64 171	12 835	533	61
2020 m.	9	77 772	64 772	13 000	490	59
2021 m.	9	85 561	68 561	17 000	360	42
2022 m.	10	81 195	64 195	17 000	364	63

Šaltinis: Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus duomenys (žr. 1 priedą)

2018-2022 m. Vilkaviškio rajono savivaldybėje įgyvendintus socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems teikimo bendruomenėje projektus teikė ir įgyvendino neįgaliųjų organizacijos, kurios visos yra įsikūrusios Vilkaviškio mieste. Nagrinėjamu laikotarpiu finansuotų ir įgyvendintų projektų skaičius augo 11,11 proc. (ST-7), o jiems skiriamo finansavimo lėšos išaugo 7,36 proc. (praktiškai visą augimo dalį sudarė Vilkaviškio rajono savivaldybės biudžeto lėšų augimo dalis – 46,26 proc.). Nors duomenys rodo,

kad 2018-2022 m. laikotarpiu paslaugas gavusių neįgaliųjų sumažėjo 30,8 proc., tačiau šie duomenys nėra visiškai tikslūs, kadangi nuo 2021 m. buvo pakeista programos įgyvendinimo metodika ir vienas unikalus neįgalus asmuo galėjo dalyvauti tik viename projekte, t.y. skaičiuotas tik vieną kartą, ko nebuvo prieš tai įgyvendintuose projektuose ir dėl ko paslaugas gavusių neįgaliųjų skaičius 2018-2020 m. yra nepagrįstai didelis. 2021 ir 2022 metų duomenys jau atspindi realią situaciją: paslaugas gavusių neįgaliųjų ir jų šeimos narių skaičius 2021-2022 laikotarpiu išaugo 6,22 proc. (žr. 17 lentelę).

Transporto paslaugos neįgaliesiems. 2022 m. Vilkaviškio miesto 4 organizacijos (Vilkaviškio rajono neįgaliųjų draugija, Vilkaviškio rajono nefrologinių ligonių draugija, Vilkaviškio rajono neįgaliųjų žmonių sąjunga ir Vilkaviškio krašto neįgaliųjų draugija) turėjo neįgaliesiems pritaikytus automobilius ir teikė transporto paslaugas neįgaliesiems (ST-8). Asmenys yra nuvežami į sveikatos priežiūros, gydymo, reabilitacijos, užimtumo ir kitas įstaigas. Vilkaviškio rajono nefrologinių ligonių draugija teikia dializuojamiems asmenims pavėžėjimo paslaugas į dializės paslaugas teikiančią įstaigą. 2022 m. sudaryta bendradarbiavimo sutartis su Lietuvos šeimų, auginančių kurčius ir neprigirdinčius vaikus, bendrija PAGAVA dėl informacijos teikimo, tarpininkavimo suteikiant šeimoms technines pagalbos priemones. Glaudžiai bendradarbiaujama su Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos Vilkaviškio skyriumi, Vilkaviškio vyskupijos Caritu, Marijampolės apskrities vyrų krizių centru (ST-9)[4].

Socialinės priežiūros paslaugų akreditavimas. 2022 m. akredituotos šios Vilkaviškio VVG teritorijoje veikiančių socialinių paslaugų įstaigų (ST-10) teikiamos socialinės priežiūros paslaugos: socialinė reabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje, socialinė priežiūra šeimoms, socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas (žr. 18 lentelę).

18 lentelė

2022 m. Vilkaviškio miesto VVG teritorijoje teikiamos akredituotos socialinės priežiūros paslaugos

Eil. Nr.	Akredituota socialinės priežiūros paslauga / Paslaugos teikėjas	Vietų skaičius
Socialinė reabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje		
1.	Vilkaviškio sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija	30
2.	Vilkaviškio rajono neįgaliųjų žmonių sąjunga	35
3.	VšĮ LASS pietvakarių centras	35
4.	Vilkaviškio rajono neįgaliųjų draugija	35
5.	Vilkaviškio krašto neįgaliųjų draugija	34
6.	Lietuvos kurčiųjų draugijos Kauno teritorinės valdybos Vilkaviškio pirminė organizacija	12
7.	Vilkaviškio rajono neįgaliųjų piligrimų bendrija „Suartėkim“	15
8.	Vilkaviškio rajono diabetikų bendrija „Insula“	20
Socialinė priežiūra šeimoms		
1.	Vilkaviškio socialinės pagalbos centras	-
Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas		
1.	VšĮ LASS pietvakarių centras	-

Šaltinis: Sudaryta pagal Vilkaviškio rajono savivaldybės 2023 m. socialinių paslaugų plano duomenis, prieiga internetu: https://vilkaviskis.lt/wp-content/uploads/2023/03/Vilkaviskio-rajono-savivaldybes-2022-metu-socialiniu-paslaugu-planas-1.docx

[4] Vilkaviškio rajono savivaldybės 2023 m. socialinių paslaugų planas, prieiga internetu: https://vilkaviskis.lt/wp-content/uploads/2023/03/Vilkaviskio-rajono-savivaldybes-2022-metu-socialiniu-paslaugu-planas-1.docx

Vilkaviškio rajono savivaldybės 2023 m. socialinių paslaugų plano duomenimis Vilkaviškio rajono savivaldybės teritorijoje veikia 10 akredituotų vaikų dienos centrų Vilkaviškio rajone, 2023 m. lapkričio 17 d. akredituoti dar 2 vaikų dienos centrai veiklai Paežerių kaime ir Alvite, bei Vilkaviškio rajono kaimo bendruomenių sąjunga akreditavosi vaikų dienos centro veiklos vykdymui Vilkaviškio mieste. (SI-16).

Nors šiuo metu veikiančių socialinio sektoriaus organizacijų yra gana nemažai, tačiau žvelgiant į ateitį socialinių paslaugų poreikis tik didės -vidutinė gyvenimo trukmė ilgėja, o išlaikomų pensinio amžiaus žmonių koeficientas po dešimtmečio sudarys 41 asmenį (GR-1) (žr. 19 lentelę).

19 lentelė

Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė Lietuvoje. Išlaikomo amžiaus žmonių koeficientas metų pradžioje. Prognozė

Metai	Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė Lietuvoje		Išlaikomo amžiaus žmonių koeficientas metų pradžioje.
	Vyrai	Moterys	65 ir vyresni
2020	71,7	80,9	31
2030	73,8	82,8	41
2040	76,4	84,4	51
2050	78,8	86,0	57
2060	80,9	87,4	63
2070	82,9	88,8	61

Šaltinis: Valstybės strateginės analizės centro analitinė apžvalga „Senstanti visuomenė“, prieiga internetu: https://strata.gov.lt/images/tyrimai/2020-metai/zmogiskojo-kapitalo-politika/20200924-senstanti-lietuvos-visuomene.pdf

Gyventojų pasiskirstymas pagal ekonominį aktyvumą. Užimtų gyventojų skaičius 2018-2022 m Vilkaviškio mieste sumažėjo 5,84 proc., kai palyginimui Vilkaviškio rajone tuo pačiu laikotarpiu užimtų gyventojų sumažėjo 11,52 proc. (SI-17) ir tai yra priešinga tendencija Marijampolės apskrities, kur užimtų gyventojų dalis padidėjo 3,48 proc., ar šalies rodikliams, kur užimtų gyventojų dalis padidėjo 3,35 proc. (žr. 20 lentelę).

20 lentelė

Užimti gyventojai, tūkst.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	1374,7	1378,4	1358,1	1368,6	1420,8
Marijampolės apskritis	63,2	61,1	59,3	60,8	65,4
Vilkaviškio r. sav.	16,5	16,5	15	14,6	14,6
Vilkaviškis*	4,50	4,49	4,09	4,25	4,24

*Išskaičiuota iš Vilkaviškio rajono domenų pritaikius miesto gyventojų procentinę dalį.

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis, prieiga internetu: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=14365617-7f55-4c7b-9989-b24ce3886990#/ (žr. 1 priedą)

Vidutinis metinis bedarbių procentas Vilkaviškio mieste yra didesnis nei Marijampolės apskrities ar šalies rodikliai, tačiau atspindintis tas pačias tendencijas: 2018-2020 metais bedarbių procentas buvo pakankamai stabilus, o 2020 metais pastebimas ryškus bedarbių procento padidėjimas 6,9 procentiniais punktais palyginus su prieš tai buvusiais 2019 metais. Tam tiesioginę įtaką turėjo Covid-19 pandemija ir

laikinosios apsaugos priemonės, taikomos verslo subjektams. Bendrai 2018-2022 metų laikotarpiu vidutinis metinis bedarbių procentas Vilkaviškio miesto VVG teritorijoje didėjo 1 procentiniu punktu (SI-18) ir tai yra mažesnis rodiklis palyginus su visos Vilkaviškio rajono savivaldybės mastu, kur tuo pačiu laikotarpiu vidutinis metinis bedarbių procentas išaugo 2 procentiniais punktais (žr. 21 lentelę).

21 lentelė

Vidutinis metinis bedarbių proc. nuo DAG

	2018	2019	2020	2021	2022
Šalyje	8,5	8,4	12,6	13	9
Marijampolės apskritis	8,9	8,9	13,8	14,4	10
Vilkaviškio r. sav.	9,8	9,6	16	17,6	11,8
Vilkaviškio miestas*	11,9	12,4	19,3	11,6	12,9

*Apskaičiuota pagal 5 lentelės duomenis apie darbingo amžiaus gyventojų grupių skaičių.
Šaltinis: sudaryta pagal Užimtumo tarnybos duomenis, prieiga internetu: https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88 (žr. 1 priedą)

Nagrinėjant bedarbių skaičių Vilkaviškio miesto VVG teritorijoje 2018-2020 metų laikotarpiu bedarbių skaičius pastebimai didėjo – 57,22 proc., o nuo 2021 metų pastebimas ryškus mažėjimas: 2021-2022 m. laikotarpiu bedarbių skaičius sumažėjo 40,18 proc. Bendrai 5 metų laikotarpiu bedarbių skaičius VVG teritorijoje sumažėjo 10,64 proc. (žr. 22 lentelę). Tačiau tam daugiausiai įtakos turėjo nuo 2022 m. liepos 1 d. pasikeitęs LR užimtumo įstatymas, kai daliai bedarbių, turinčių ilgalaikių įsidarbinimą ribojančių aplinkybių, suteikiamas darbo rinkai besirengiančio asmens statusas. Šių, įsidarbinimo galimybes ribojančių, problemų sprendimui pasitelkiami socialiniai partneriai – Vilkaviškio rajono savivaldybė ir nevyriausybinės organizacijos Tokį statusą turinčių asmenų 2022 m. Vilkaviškio MVVG teritorijoje buvo 101 asmuo[5]. Vertinant bendrą bedarbių ir besirengiančių darbo rinkai asmenų skaičių 202m m. jis sudarytų 815 asmenų ir tuomet 2018-2022 m. laikotarpio bedarbių skaičius didėtų 3,07 proc. (SI-19).

22 lentelė

Bedarbių skaičius Vilkaviškio rajone ir MVVG teritorijoje

Data	Bedarbių skaičius Vilkaviškio rajono savivaldybėje	Iš jų: moterys	Iš jų: vyrai	Bedarbių skaičius Vilkaviškio miesto VVG teritorijoje
2018	2233	1104	1129	790
2019	2114	1033	1081	811
2020	4494	2268	2226	1242
2021	2897	1433	1464	743
2022	2415/762	1246/392	1169/370	714/101

Šaltinis: sudaryta pagal Užimtumo tarnybos prie LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Kauno klientų aptarnavimo departamento Vilkaviškio skyriaus pateiktą informaciją (žr. 1 priedą).

[5] Užimtumo tarnybos prie LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Kauno klientų aptarnavimo departamento Vilkaviškio skyriaus pateikta informacija (žr. 1 priedą).

Privačių ūkio subjektų skaičius 2018-2022 metų laikotarpiu pastoviai didėjo visuose Marijampolės apskrities savivaldybėse, tame tarpe ir Vilkaviškio rajone, kur šis didėjimas nagrinėjamu laikotarpiu sudarė 8,6 proc. (ST-11). Ypač išsiskiria mažųjų bendrijų skaičiaus augimas Vilkaviškio rajono savivaldybėje – 2018-2022 m. laikotarpiu jų padaugėjo 3652,50 proc. (žr. 23 lentelę).

23 lentelė

Ūkio subjektų skaičius Marijampolės apskrityje*

	2018	2019	2020	2021	2022
Kalvarijos r. sav.	**105**	**122**	**131**	**144**	**149**
Uždaroji akcinė bendrovė	72	83	91	100	107
Individuali įmonė	28	29	26	26	20
Mažoji bendrija	5	10	14	18	22
Kazlų Rūdos r. sav.	**175**	**182**	**190**	**179**	**195**
Uždaroji akcinė bendrovė	122	126	135	134	141
Individuali įmonė	45	45	43	38	37
Mažoji bendrija	8	11	12	7	17
Marijampolės sav.	**1199**	**1228**	**1276**	**1272**	**1307**
Uždaroji akcinė bendrovė	927	951	992	976	990
Individuali įmonė	232	212	195	181	170
Mažoji bendrija	40	65	89	115	147
Šakių r. sav.	**340**	**351**	**363**	**356**	**385**
Uždaroji akcinė bendrovė	206	209	222	221	232
Individuali įmonė	101	92	86	79	85
Mažoji bendrija	33	50	55	56	68
Vilkaviškio r. sav.	**407**	**416**	**422**	**434**	**442**
Uždaroji akcinė bendrovė	259	265	273	272	279
Individuali įmonė	140	137	127	128	126
Mažoji bendrija	8	14	22	34	37
Marijampolės apskritis	**2226**	**2299**	**2382**	**2385**	**2478**
Uždaroji akcinė bendrovė	1586	1634	1713	1703	1749
Individuali įmonė	546	515	477	452	438
Mažoji bendrija	94	150	192	230	291

*Valstybinė mokesčių inspekcija Vilkaviškio miesto duomenų nepateikė, nurodydama viešai prienamus informacijos šaltinius (kuriuose duomenys pateikiami savivaldybės mastu)

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis, prieiga internetu: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=4c919020-9559-4fcd-a7ab-8f6e68e1cd9e#/ (žr. 1 priedą)

Savarankiškai dirbančių asmenų skaičius. Vilkaviškio rajono savivaldybės teritorijoje Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis, dirbančių pagal verslo liudijimus skaičius 2018-2022 metais sumažėjo net trimis ketvirtadaliais – 74,55 proc. tam didžiausią įtaką daro mažėjantis su verslo liudijimų galimų vykdyti veiklų skaičius. Atitinkamai gyventojai rinkosi kitą savarankiškos veiklos vykdymo formą – individualios veiklos pažymas. Su šiomis pažymomis veiklą vykdančių savivaldybės gyventojų

nagrinėjamu 2018-2022 laikotarpiu padaugėjo 37,71 proc. Vertinant bendrai gyventojų, vykdančių savarankišką veiklą, VVG teritorijoje sumažėjo 41,59 proc. (SI-20) (žr. 24 lentelę).

24 lentelė

Savarankiškai dirbančių asmenų skaičius Vilkaviškio rajono savivaldybėje

Metai	Verslo liudijimas	Individualios veiklos pažyma
2018	1155	480
2019	1169	505
2020	996	682
2021	167	697
2022	294	661

Šaltinis: Sudaryta pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos statistinius duomenis. Mokesčių mokėtojų registravimo statistika. Prieiga internetu: https://www.vmi.lt/evmi/2022metai3

Atlikto gyventojų tyrimo apklaustų gyventojų nuomone, ekonominio gyventojų aktyvumo srityje labiausiai jaučiamas šių užimtumo paslaugų trūkumas (P-15):

- Naujų profesinių įgūdžių įgijimui reikalingos paslaugos (neformalus profesinis mokymas, ugdymas darbo vietoje, praktika ir kt.) (57,9 proc. atsakiusiųjų nurodo, kad trūksta);
- Tarpininkavimo ir informavimo paslaugos ir pagalba įdarbinant (informacija apie darbo vietas, profesinis orientavimas, motyvavimas imtis aktyvios veiklos ir kt.) (54,5 proc. atsakiusiųjų nurodo, kad trūksta).

Socialinis verslas. VšĮ Inovacijų agentūra yra sudariusi organizacijų, Lietuvoje vykdančių socialini verslą, duomenų bazę (https://socialinisverslas.inovacijuagentura.lt/businesses). Šioje duomenų bazėje yra užregistruoti 134 socialiniai verslai, tačiau nei vieno socialinio verslo nėra iš Vilkaviškio miesto VVG teritorijos (SI-21).

Gyventojų poreikio tyrimo duomenimis, 35,9 proc. apklaustųjų ES dalinio finansavimo buvimas būtų paskata pradėti socialinį verslą (SI-22). Tarp norimų įgyvendinti verslo idėjų paminėtinos:

- „Daug pinigų išleidžiama rūbams, todėl mokinčiau siūtis namie, arba jau turimus rūbus pasitaisyti. Taip išsiugdytų įprotį taupyti ir prikelti senus drabužius naujam gyvenimui, kas taip pat mažintų aplinkos teršimą“;
- „VDC pritaikytas vaikams su negaliai, tačiau taip pat priimantis ir vaikus iš socialinės rizikos šeimų ar tiesiogiai miesto vaikams, bet pagrindiniai kriterijai būtų vaikai su negaliai ir socialinė atskirtį ar socialines rizikas patiriančių šeimų vaikai. Net pasvarstyčiau galimybę kad VDC dirbtų visa dieną bent jau vasaros laiku kad tėvai galėtų lengviau įsilieti į darbo rinką ir turėtų kur palikti savo atžalas tas kelias valandas. Taip būtų skatinama ir integracija vaikų, ir mokomi priimti kitokį ne aš“;
- „Socialinis taksi“;
- „Namus primenantys globos namai, socialinės dirbtuvės“.

2.2. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ (SSGG) ANALIZĖ

STIPRYBĖS		SILPNYBĖS	
1.	Išvystytas socialines paslaugas teikiančių organizacijų tinklas (ST-3, ST-10)	1.	Didėjantis skurdo rizikos lygis Vilkaviškio mieste (SI-4)
2.	Aktyviai socialinėje srityje veikiančios ir tarpusavyje bendradarbiaujančios nevyriausybinio sektoriaus organizacijos (ST-4, ST-7, ST-8, ST-9)	2.	Blogi socialinių paslaugų išvystymo rodikliai (SI-9)
3.	Teigiama gyventojų nuostata dėl prisidėjimo prie bendruomeninių iniciatyvų savanorystės principu teikiamos pagalbos socialinę atskirtį patiriantiems asmenims (ST-1, ST-2, ST-5, ST-6, ST-9)	3.	Neužtikrinamas pilnas teikiamų socialinių paslaugų spektras (SI-3, SI-5, SI-6, SI-7, SI-8, SI-10, SI-11, SI-14, SI-16)
4.	Didėjantis ūkio subjektų skaičius (ST-11)	4.	Saviraiškos ir užimtumo veiklų trūkumas socialinę atskirtį patiriantiems asmenims (SI-1, SI-2, SI-15)
5.		5.	Augantis smurto artimoje aplinkoje atvejų skaičius (SI-12, SI-13)
6.		6.	Mažėjantis užimtų gyventojų skaičius VVG teritorijoje (SI-17)
7.		7.	Didėjantis bedarbių ir besirengiančių darbo rinkai skaičius VVG teritorijoje (SI-18, SI-19)
8.		8.	Mažėjantis savarankiškai dirbančių asmenų skaičius (SI-20)
9.		9.	Nėra veikiančių socialinių verslų (SI-21)
10.		10.	Paskatų socialinio verslo pradžiai trūkumas (SI-22)
GALIMYBĖS		**GRĖSMĖS**	
1.	Besikeičiantis visuomenės požiūris į iniciatyvumą ir verslumą sudarys sąlygas didinti vietos gyventojų verslumą (RPP)	1.	Mažėjantis Marijampolės regiono, tame tarpe ir Vilkaviškio miesto VVG teritorijos patrauklumas riboja vietos gyventojų verslumo galimybes (RPP)
2.	Nacionaliniu mastu vykdoma deinstitucionalizacijos politika sudarys galimybę šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų plėtrai (SPP)	2.	Didėjant ekonominiams skirtumams tarp regionų Lietuvoje, didėja ir gyventojų pajamų, skurdo rizikos ir socialinės atskirties netolygumai (RPP)
3.	Kuriama Marijampolės regiono funkcinės zonos strategija, kurioje keliamas tikslas – padidinti regiono investicinį patrauklumą bei paskatinti ekonomikos aktyvumą (RPP)	3.	Ilgėjant vidutinei gyvenimo trukmei didės išlaidos socialinio sektoriaus problemų sprendimui (GR-1)
4.	Augantis gyventojų sąmoningumas fizinio aktyvumo paslaugoms (SPP)	4.	

*RPP - 2022-2030 m. Marijampolės regiono plėtros planas, patvirtintas Marijampolės regiono plėtros tarybos 2023 m. vasario 9 d. sprendimu Nr. S-1 „Dėl 2022–2030 m. Marijampolės regiono plėtros plano patvirtinimo“, prieiga internetu: https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d5d06b60a84111ed8df094f359a60216/asr

** SPP - Vilkaviškio rajono savivaldybės 2019-2027 metų strateginis plėtros planas, patvirtintas Vilkaviškio rajono tarybos 2018 m. spalio 26 d. sprendimu Nr. B-TS-1234, prieiga internetu: https://vilkaviskis.lt/administracija/administracine-informacija/planavimo-dokumentai/vilkaviskio-rajono-savivaldybes-2019-2027-metu-strateginis-pletros-planas/

3. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES

1. TIKSLAS – MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ IR SKURDĄ VILKAVIŠKIO MIESTE
Visos strategijoje identifikuotos tikslinės grupės patiria socialinę atskirtį. Skurdo rodiklis ir skurde gyvenantys asmenys didžiąja dalimi priklauso toms pačioms socialinę atskirtį patiriančioms asmenų grupėms. Atsižvelgiant į tai būtinas kompleksinis skurdo mažinimo problemos sprendimas, prisidedant prie SSGG analizėje identifikuotos silpnybės Nr. 1 „Didėjantis skurdo rizikos lygis Vilkaviškio mieste“ sprendimo. Skurdo ir socialinės atskirties mažinimo tikslas yra kompleksinis, apimantis tiek įvairias tiek socialines, tiek ekonominės veiklos, įskaitant socialinį verslą, skatinimo iniciatyvas.

TIKSLO 1 ALTERNATYVA **MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ IR SKURDĄ VILKAVIŠKIO MIESTE**	**TIKSLO 2 ALTERNATYVA** **MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ VILKAVIŠKIO MIESTE, SIEKIANT MAŽINTI SOCIALINIŲ PAŠALPŲ GAVĖJŲ SKAIČIŲ**
Ši alternatyva sudaro galimybes įgyvendinti iniciatyvas tiek socialinėje srityje (paslaugų teikime, užimtumo veiklų vykdyme), tiek ekonominio aktyvumo srityje pradedant savarankišką ekonominę veiklą, įskaitant socialinio verslo iniciatyvų įgyvendinimą. Todėl ir pasirenkama ši alternatyva.	Ši alternatyva atmetama, nes nukreipta tik į vieno, socialinio, sektoriaus, iniciatyvų įgyvendinimą, kas spręstų tik socialinės atskirties problemas, tačiau siekiant sumažintu skurdo lygį, būtinas ir ekonominis skatinimas ir aktyvinimas.

	Rezultato rodiklio pavadinimas	**Pradinė reikšmė (2023 m.)**	**Siekiama reikšmė (2029 m.)**
1.	BIVP projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo veiklose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir (ar) darbo rinkoje, dalis (proc.)	0	40
2.	Paramą gavusiuose subjektuose sukurtos darbo vietos	0	2

1.1 UŽDAVINYS – GERINTI SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMĄ BEI DIDINTI SOCIALINĘ ĮTRAUKTĮ
Uždaviniu siekiama spręsti silpnybę Nr. 2 „Blogi socialinių paslaugų išvystymo rodikliai“, Nr. 3 „Neužtikrinamas pilnas teikiamų socialinių paslaugų spektras“, Nr. 4 „Saviraiškos ir užimtumo veiklų trūkumas socialinę atskirtį patiriantiems asmenims“ ir Nr. 5 „Augantis smurto artimoje aplinkoje atvejų skaičius“. Šios problemos bus sprendžiamos pasinaudojant esamomis VVG teritorijos stiprybėmis: Nr.

1 „Išvystytas socialines paslaugas teikiančių organizacijų tinklas“ ir Nr. 2 „Aktyviai socialinėje srityje veikiančios ir tarpusavyje bendradarbiaujančios nevyriausybinio sektoriaus organizacijos“.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiama reikšmė
1.	BIVP projektų veiklų dalyviai	0			150	100	100			350
2.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0			2	2	2			6

1.1 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA GERINTI SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMĄ BEI DIDINTI SOCIALINĘ ĮTRAUKTĮ	1.1 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA SKATINTI NEVYRIAUSYBINES ORGANIZACIJAS TEIKTI SOCIOKULTŪRINES PASLAUGAS
Ši alternatyva orientuota tiek į galimybes tobulinti socialinių paslaugų teikimą, tiek į platų tikslinių grupių asmenų skaičių. Taip pat ši alternatyva leis stiprinti bendradarbiavimą tarp socialinių paslaugų teikėjų, veikiančių viešajame sektoriuje.	Ši alternatyva atmesta, kadangi orientuota tik į vieną viešojo sektoriaus socialinių paslaugų teikėją – nevyriausybinį sektorių, bei apriboja socialinių paslaugų teikimo mastą, nes prioritetas teikiamas vienai iš socialinių paslaugų rūšių.

1.2 UŽDAVINYS – SKATINTI EKONOMINĮ AKTYVUMĄ IR NAUJŲ VERSLŲ, ĮSKAITANT IR SOCIALINĮ VERSLĄ, KŪRIMĄSI AR PLĖTRĄ

Uždaviniu siekiama spręsti šias problemas: Nr. 5 „Mažėjantis užimtų gyventojų skaičius MVVG teritorijoje“, Nr. 6 „Didėjantis bedarbių ir besirengiančių darbo rinkai skaičius VVG teritorijoje“, Nr. 7 „Mažėjantis savarankiškai dirbančių asmenų skaičius“ ir Nr. 8 „Nėra veikiančių socialinių verslų“. Planuojama sukurti 3 socialinius verslus VVG teritorijoje, pasinaudojant stiprybe Nr. 4. „Didėjantis ūkio subjektų skaičius“.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiama reikšmė
1.	BIVP projektų veiklų dalyviai	0				10				10
2.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0				1				1

3.	Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ir plėtrai	0				1	1			2
4.	Paramą gavusios įmonės (iš jų: labai mažos, mažosios, vidutinės ir didelės)	0				1	1			2
5.	Paramą dotacijomis gavusios įmonės	0				1	1			2

1.2 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA **SKATINTI EKONOMINĮ AKTYVUMĄ IR NAUJŲ VERSLŲ, ĮSKAITANT IR SOCIALINĮ VERSLĄ, KŪRIMĄSI AR PLĖTRĄ**	**1.2 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA** **SKATINTI EKONOMIŠKAI NEAKTYVIŲ DARBINGŲ GYVENTOJŲ PROFESINĮ ORIENTAVIMĄ**
Ši alternatyva apima platų tikslinių grupių, galinčių turėti įvairias iniciatyva spektrą – tiek jauno verslo subjektus, tiek norinčius savarankiškai veikti ar jau veikiančius. Be to siekiama ne tik tobulinti tikslinių grupių kompetencijas ir gebėjimus, bet ir suteikti jiems priemones verslo, įskaitant socialinį verslą, kūrimui ir plėtrai. Dėl minėtų priežasčių ši alternatyva ir pasiekiama	Ši alternatyva atmetama, nes orientuota tik į vieną tikslinės grupės segmentą – neaktyvius darbingus gyvenotojus, bei į siaurą veiklos sritį – profesinį orientavimą.

2. TIKSLAS – STIPRINTI VILKAVIŠKIO MIESTO BENDRUOMENĖS PASIRENGIMĄ EKSTREMALIOSIOMS SITUACIJOMS, DIDINANT GYVENTOJŲ CIVILINĖS SAUGOS ŽINIAS, PRAKTINIUS ĮGŪDŽIUS IR INFORMUOTUMĄ

Tikslo pasirinkimą lėmė pastaraisiais metais išaugęs poreikis stiprinti visuomenės pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms bei didinti gyventojų atsparumą galimoms grėsmėms, atsižvelgiant į esamą geopolitinę situaciją Europoje ir regione. Didėjantis hibridinių grėsmių, dezinformacijos, kibernetinių atakų, energetinių bei kitų krizių pavojus rodo būtinybę stiprinti gyventojų civilinės saugos žinias, praktinius įgūdžius ir pasirengimą veikti ekstremaliųjų situacijų metu.

Tikslas pasirinktas siekiant skatinti bendruomenių įsitraukimą į civilinės saugos švietimo veiklas, didinti visuomenės informuotumą bei stiprinti gyventojų gebėjimą savarankiškai ir koordinuotai reaguoti krizių atvejais. Taip pat siekiama stiprinti bendruomenių tarpusavio bendradarbiavimą, atsakomybę už vietos saugumą bei pilietinį aktyvumą.

Šis tikslas prisideda prie 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 16 specialiojo prioriteto „Civilinės parengties įgūdžių, rengiantis ekstremaliosioms situacijoms ir grėsmėms, stiprinimas “ 16.1 konkretaus uždavinio „Skatinti mokymąsi visą gyvenimą, visų pirma siekti, kad visi turėtų lanksčių kvalifikacijos kėlimo ir persikvalifikavimo galimybių, atsižvelgiant į verslumo ir skaitmeninius įgūdžius, geriau numatyti pokyčius ir naujų įgūdžių reikalavimus, grindžiamus darbo rinkos poreikiais, sudaryti palankesnes sąlygas keisti profesinę veiklą ir skatinti profesinį judumą“ įgyvendinimo. Tikslas taip pat atitinka 2022–2030 metų Viešojo valdymo plėtros programos pažangos

priemonės Nr. 01-004-08-04-01 „Didinti visuomenės įsitraukimą į vietos problemų sprendimą“ poveiklių Nr. 2.5 ir Nr. 2.6 nuostatas, kuriomis siekiama stiprinti bendruomenių atsparumą, gyventojų įsitraukimą ir civilinės saugos švietimą, taikant bendruomenės inicijuotos vietos plėtros (BIVP) metodą. Tikslas taip pat dera su vietos plėtros strategijų įgyvendinimo principais, orientuotais į bendruomenių atsparumo stiprinimą, gyventojų įtraukimą ir vietos iniciatyvų skatinimą.

TIKSLO 1 ALTERNATYVA **STIPRINTI VILKAVIŠKIO MIESTO BENDRUOMENĖS PASIRENGIMĄ EKSTREMALIOSIOMS SITUACIJOMS, DIDINANT GYVENTOJŲ CIVILINĖS SAUGOS ŽINIAS, PRAKTINIUS ĮGŪDŽIUS IR INFORMUOTUMĄ**	**TIKSLO 2 ALTERNATYVA** **STIPRINTI VILKAVIŠKIS MIESTO BENDRUOMENĖS PASIRENGIMĄ EKSTREMALIOSIOMS SITUACIJOMS, VYKDANT INFORMACINES CIVILINĖS SAUGOS VIEŠINIMO KAMPANIJAS SKAITMENINĖJE ERDVĖJE IR VIEŠUOSIUOSE INFORMAVIMO KANALUOSE**
Ši alternatyva pasirinkta siekiant kompleksiškai stiprinti Vilkaviškio miesto bendruomenės pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, didinant ne tik gyventojų informuotumą, bet ir praktinius gebėjimus tinkamai reaguoti galimų krizių metu. Atsižvelgiant į dabartinę geopolitinę situaciją, augančias hibridines, kibernetines bei kitas grėsmes, svarbu užtikrinti, kad gyventojai turėtų pakankamai civilinės saugos žinių ir gebėtų jas taikyti praktikoje. Pasirinkta alternatyva sudaro galimybes organizuoti įvairias civilinės saugos švietimo veiklas – mokymus, praktinius užsiėmimus, informacines iniciatyvas ir bendruomenines veiklas, kurios skatina aktyvų gyventojų įsitraukimą bei bendruomenės atsparumo stiprinimą. Pasirinkta alternatyva taip pat geriausiai atitinka 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos 16 specialiojo prioriteto „Civilinės parengties įgūdžių, rengiantis ekstremaliosioms situacijoms ir grėsmėms, stiprinimas“ tikslus, orientuotus į visuomenės informavimą, žinių ir praktinių įgūdžių stiprinimą bei bendruomenių įsitraukimo didinimą.	Ši alternatyva atmetama, nes vien informacinių civilinės saugos viešinimo kampanijų vykdymas neužtikrintų pakankamo gyventojų praktinio pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms. Informacijos sklaida didina informuotumą, tačiau nesudaro galimybių gyventojams įgyti praktinių veikimo įgūdžių, reikalingų realių krizių ar ekstremaliųjų situacijų metu. Taip pat ši alternatyva ribotai prisidėtų prie aktyvaus bendruomenės įsitraukimo ir tarpusavio bendradarbiavimo stiprinimo, kadangi pasyvus informacijos gavimas nėra toks veiksmingas kaip tiesioginis dalyvavimas mokymuose, praktiniuose užsiėmimuose ar edukacinėse veiklose.

	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė (2026 m.)	Siekiama reikšmė (2030 m.)
1.	BIVP projektų veiklų dalyvių, kurie dalyvaudami švietimo civilinės saugos klausimais veiklose įgijo įgūdžių, dalis (proc.)	0	95

2.1. UŽDAVINYS – DIDINTI VILKAVIŠKIO MIESTO GYVENTOJŲ CIVILINĖS SAUGOS KOMPETENCIJAS, ORGANIZUOJANT ŠVIETIMO, INFORMAVIMO IR PRAKTINIŲ ĮGŪDŽIŲ STIPRINIMO VEIKLAS

Uždavinys pasirinktas siekiant didinti gyventojų pasirengimą galimoms ekstremaliosioms situacijoms ir stiprinti visuomenės atsparumą šiuolaikinių grėsmių kontekste. Augant geopolitinėms, kibernetinėms, ekologinėms ir kitoms rizikoms, svarbu užtikrinti, kad gyventojai turėtų ne tik teorinių žinių, bet ir praktinių įgūdžių, reikalingų tinkamai reaguoti krizinių situacijų metu.

Uždavinio pasirinkimą taip pat lėmė poreikis skatinti bendruomenių aktyvumą, tarpusavio bendradarbiavimą bei atsakingą gyventojų įsitraukimą į civilinės saugos veiklas. Organizuojamos švietimo ir praktinės veiklos sudarys galimybes gyventojams geriau suprasti galimas grėsmes, susipažinti su veiksmų principais ekstremaliųjų situacijų metu ir stiprinti bendrą bendruomenės saugumą.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Siekiama reikšmė
1.	BIVP projektų veiklų dalyviai, dalyvavę gyventojų švietimo civilinės saugos klausimais veiklose	0						50	50		100

2.1.UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA DIDINTI VILKAVIŠKIO MIESTO GYVENTOJŲ CIVILINĖS SAUGOS KOMPETENCIJAS, ORGANIZUOJANT ŠVIETIMO, INFORMAVIMO IR PRAKTINIŲ ĮGŪDŽIŲ STIPRINIMO VEIKLAS	2.1.UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA DIDINTI VILKAVIŠKIO MIESTO GYVENTOJŲ CIVILINĖS SAUGOS INFORMUOTUMĄ, VYKDANT PERIODINES INFORMACINES KAMPANIJAS IR VIEŠINIMO VEIKLAS
Alternatyvos pasirinkimo priežastys: Ši alternatyva pasirinkta siekiant užtikrinti visapusišką Vilkaviškis miesto gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, derinant teorinių žinių suteikimą, visuomenės informavimą ir praktinių įgūdžių ugdymą. Nustatyta, kad vien informacijos sklaida nėra pakankama efektyviam gyventojų pasirengimui,	Ši alternatyva atmetama, nes ji orientuota tik į informacijos sklaidą ir neapima praktinių gyventojų gebėjimų stiprinimo. Vien informuotumo didinimas neužtikrina, kad gyventojai gebės tinkamai reaguoti realių ekstremaliųjų situacijų metu, priimti savalaikius sprendimus ar taikyti civilinės saugos veiksmus praktikoje.

todėl būtinos aktyvios švietimo ir praktinės veiklos, padedančios formuoti tinkamus reagavimo gebėjimus krizių metu. Pasirinkta alternatyva sudaro galimybes įtraukti įvairias gyventojų grupes į civilinės saugos mokymus, praktinius užsiėmimus, edukacines veiklas ir informavimo iniciatyvas, taip stiprinant bendruomenės atsparumą, tarpusavio bendradarbiavimą ir pilietinį aktyvumą. Ši alternatyva taip pat geriausiai atitinka 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos 16 specialiojo prioriteto „Civilinės parengties įgūdžių, rengiantis ekstremaliosioms situacijoms ir grėsmėms, stiprinimas“ tikslus, orientuotus į visuomenės įsitraukimo, civilinės saugos kompetencijų ir pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms stiprinimą.	Taip pat ši alternatyva nesudarytų pakankamų galimybių aktyviam gyventojų įsitraukimui, praktinių mokymų organizavimui bei bendruomenės atsparumo stiprinimui. Atsižvelgiant į didėjantį poreikį stiprinti visuomenės pasirengimą įvairioms grėsmėms, pasirinkta alternatyva, apimanti švietimo, informavimo ir praktinių įgūdžių stiprinimo veiklas, yra efektyvesnė ir labiau atitinka priemonės tikslus bei siekiamą poveikį.

3. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANT STRATEGIJĄ EIGA

4.1. VIEŠIEJI PRISTATYMAI IR KONSULTACIJOS

Siekiant kokybiškai parengti Vilkaviškio miesto 2023-2027 m. vietos plėtros strategiją didelį dėmesį skyrėme Vilkaviškio miesto gyventojų informavimui, silpnybių, grėsmių, galimybių ir stiprybių išgryninimui. 2023 m. balandžio 13 d. 14.00 val. ir 17.00 val. pakvietėme Vilkaviškio mieste esančias įstaigas, organizacijas atvykti į susitikimą, kurių tikslas buvo išgirsti idėjas ir atsižvelgus į jų atitiktį 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 4 prioriteto „Socialiai atsakingesnė Lietuva“ 4.7. uždaviniui „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes, nediskriminavimą ir aktyvų dalyvavimą, ir gerinti įsidarbinimą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių“, bei 4.9. uždaviniui „Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiųjų poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdant integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas“ paprašėm pateikti idėjų ir iniciatyvų, atitinkančių rengiamos strategijos tikslus ir nukreiptus į tikslines grupes, projektinius pasiūlymus. Projektinių pasiūlymų paprašėm iki 2023-05-15 d. atsiunčiant el. paštu info@vilkaviskiomiestovvg.lt, bei įsipareigojom suorganizuoti konsultacijas projektinių pasiūlymų pildymo klausimais.

2023 m. balandžio 13 d. 14.00 val. informaciniame susirinkime, kurį organizavo Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės pirmininkė dalyvavo 14 Vilkaviškio rajono savivaldybei pavaldžių įstaigų, dirbančių socialinėje srityje, bei švietimo srityje, atstovų. Susirinkimo metu pirmininkė supažindino su planuojama rengti Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės strategija 2023-2029 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos uždaviniais, kartu tarėsi kurios idėjos galėtų būti įgyvendintos Vilkaviškio mieste. Dalyvių sąrašai pridedami (žr. 5 priedą).

2023 m. balandžio 13 d. 17.00 val. informaciniame susirinkime, kurį organizavo Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės pirmininkė dalyvavo 13 nevyriausybinių organizacijų atstovų. Susirinkimo metu pirmininkė supažindino su planuojama rengti Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės strategija 2023-2029 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos uždaviniais, kartu tarėsi kurios idėjos galėtų būti įgyvendintos Vilkaviškio mieste. Dalyvių sąrašai pridedami (žr. 5 priedą).

2023 m. balandžio 25 d. 17.00 val. visuotiniame Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės narių susirinkime pristatytos išgirstos idėjos, bei aptarta kitos problemos, kurias būtų galima padėti išspręsti įgyvendinant Miesto VVG strategiją. Sudarytas projektinių idėjų sąrašas. Pridedama protokolas (žr. 5 priedą).

Apie rengiamą Vilkaviškio miesto vietos plėtros strategiją kalbėta 2023 m. gegužės 31 d. Buvo suorganizuotas visuotinis Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės narių susirinkimas, kurio metu supažindinta su tikslinėmis grupėmis, tikslu, uždaviniais ir veiksmais. Pridedama protokolas (žr. 5 priedą).

2023 m. birželio 14 d. 16.00 val. visuotiniame Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės narių susirinkime pristatyta gyventojų apklausos anketa, supažindinta su tarpiniais rezultatais. Pridedama protokolas (žr. 5 priedą) ir apklausos rezultatai (žr. 4 priedą).

2023 m. birželio 29 d. Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės valdybai pristatytas parengtas klausimynas „Vilkaviškio miesto situacijos ir gyventojų poreikio tyrimas. Kreiptasi platinant klausimyno nuorodą elektroniniais paštais, Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės socialiniuose tinkluose, internetiniame puslapyje www.vilkaviskiomiestovvg.lt. https://vilkaviskiomiestovvg.lt/kvieciame-dalyvauti-apklausoje-del-naujai-rengiamos-vilkaviskio-miesto-pletros-strategijos/ Pridedamas sąrašas (žr. 5 priedą).

2023 m. spalio 10 d. 16.30 val. visuotiniame Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės narių susirinkime dalyvavo UAB „Konsultus“ atstovai, kurie pagal 2023 m. liepos 7 d. sutartį Nr. S-2023/07/07 teikia Vilkaviškio miesto vietos plėtros strategijos rengimo paslaugas, pristatyta statistiniai duomenys ir SSGG analizė. aptartas lėšų poreikis ir jų pagrindimas. Pridedama protokolas (žr. 5 priedą).

2023 m. lapkričio 8 d. 16.30 val. visuotiniame Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės narių susirinkime dalyvavo UAB „Konsultus“ atstovai, kurie pagal 2023 m. liepos 7 d. sutartį Nr. S-2023/07/07 teikia Vilkaviškio miesto vietos plėtros strategijos rengimo paslaugas, aptartas veiksmų ir lėšų poreikis jiems, jų pagrindimas. Pridedama protokolas (žr. 5 priedą).

2023 m. lapkričio 14 d. Vilkaviškio miesto 2023-2027 m. Vietos plėtros strategija buvo pristatyta penktajame Vilkaviškio verslo forume „Vilkaviškis 2023“. Pridedama protokolas (žr. 5 priedą).

2023 m. lapkričio 16 d. Vilkaviškio miesto 2023-2027 m. Vietos plėtros strategija buvo pristatyta Marijampolės regiono plėtros tarybos posėdyje bei gautas Marijampolės regiono plėtros tarybos kolegijos patvirtinimas Strategijos atitikimui 2022–2030 m. Marijampolės regiono plėtros plano tikslams (žr. 7 priedą).

2023 m. gruodžio 1 d. Vilkaviškio miesto 2023-2027 m. Vietos plėtros strategija buvo pristatyta Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos posėdyje, pritarta sprendimui „Dėl Vilkaviškio miesto 2023-2029 metų vietos plėtros strategijos įgyvendinimo ir dalinio finansavimo“ prisidedant prie Strategijos įgyvendinimo 8 proc. arba 86 956,48 eurai (žr. 6 priedą).

2023 m. gruodžio 5 d. pritarta Vilkaviškio miesto 2023-2027 m. Vietos plėtros strategijai Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės visuotiniame narių susirinkime (žr. 8 priedą).

Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės internetiniame puslapyje www.vilkaviskiomiestovvg.lt , taip pat nuolatos buvo skelbiama informacija apie strategijos rengimo procesą (žr. 5 priedą):

- 2022-10-19 buvo patalpinta informaciją apie įvykusį MVVG renginį, kurio metu supažindinta su 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos uždaviniais, pagal kuriuos turės būti rengiama naujo laikotarpio strategija (https://vilkaviskiomiestovvg.lt/ivyko-informacinis-vilkaviskio-miesto-vvg-renginys/);
- 2023-05-03 paskelbtas kvietimas teikti idėjas ir projektinius pasiūlymus naujos strategijos įgyvendinimui (https://vilkaviskiomiestovvg.lt/2211-2/);
- 2023-07-03 paskelbtas kvietimas miesto gyventojus ir organizacijas dalyvauti anketinėje Vilkaviškio miesto situacijos ir gyventojų poreikių tyrimo apklausoje (https://vilkaviskiomiestovvg.lt/kvieciame-dalyvauti-apklausoje-del-naujai-rengiamos-vilkaviskio-miesto-pletros-strategijos/);

- 2023-11-08 pristatyti Vilkaviškio miesto situacijos ir gyventojų poreikių tyrimo rezultatai ir Vilkaviškio miesto vietos plėtros 2023-2029 metų strategijos projektas (https://vilkaviskiomiestovvg.lt/pristatyti-vilkaviskio-miesto-situacijos-ir-gyventoju-poreikiu-tyrimo-rezultatai-ir-vilkaviskio-miesto-vietos-pletros-2023-2029-metu-strategija/).
- 2023-11-15 Vilkaviškio miesto 2023-2027 m. Vietos plėtros strategijos projektas viešai paskelbtas www.vilkaviskiomiestovvg.lt puslapyje, bei socialinių tinklų paskyroje, kviečiant gyventojus teikti pasiūlymus, nuomones.

4.2. KONSULTACIJŲ REZULTATAI

Strategijos rengimo metu, atliekant Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės teritorijos socialinės bei ekonominės situacijos analizę, rengiant SSGG, buvo siekiama įtraukti kuo daugiau VVG teritorijos bendruomenės, todėl buvo nuolat konsultuojamasi su VVG teritorijos vietos gyventojais, juridiniais asmenimis, Vilkaviškio rajono savivaldybe, miesto seniūnija ir kitomis įstaigomis, kurios teikė informaciją, reikalingą vietovės situacijos ir gyventojų poreikių analizei atlikti.

Nustatant VPS tikslus, uždavinius, pasirenkant vietos plėtros strategijos veiklos sritis buvo atsižvelgta į visuomenės nuomonę, siūlymus ir problemas aptartas ir išdiskutuotas viešų (konsultacinių) susirinkimų metu, ir pateiktas projektines idėjas, kurių pagrindu suformuotas vietos plėtros strategijos biudžetas.

VVG valdyba priėmė sprendimą dėl surinktų projektinių idėjų, strategijos tikslo, uždavinių ir veiksmų nustatymo ir preliminaraus biudžeto formavimo.

Visų vykusių viešų konsultacinių susirinkimų rezultatas – parengta ir patvirtinta Vilkaviškio miesto VVG visuotinio susirinkimo narių patvirtinta Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės 2023-2029 m. vietos plėtros strategija, kurioje numatytas tikslas ir 2 uždaviniai:

Tikslas – mažinti socialinę atskirtį ir skurdą Vilkaviškio mieste.

1.1 uždavinys – gerinti socialinių paslaugų teikimą bei didinti socialinę įtrauktį;
1.2 uždavinys – skatinti ekonominį aktyvumą ir naujų verslų, įskaitant ir socialinį verslą, kūrimąsi ar plėtrą.

.

4. VILKAVIŠKIO MIESTO 2023-2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS

1. TIKSLAS - MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ IR SKURDĄ VILKAVIŠKIO MIESTE										
			2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**viso 2022-2029 m.**
		Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	257 564,04	257 564,04	103 770,77	103 770,75	0,00	722 669,60
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	63 665,00	63 665,00	0,00	0,00	0,00	127 330,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	56 687,48	56 687,48	18 312,49	18 312,48	0,00	149 999,93
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	32 862,31	32 862,31	10 615,94	10 615,93	0,00	86 956,48
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso tikslui:	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**410 778,83**	**410 778,83**	**132 699,20**	**132 699,16**	**0,00**	**1 086 956,01**
1.1 UŽDAVINYS - GERINTI SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMĄ BEI DIDINTI SOCIALINĘ ĮTRAUKTĮ											
		Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	207 541,54	207 541,54	103 770,77	103 770,75	0,00	622 624,60
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	36 624,98	36 624,98	18 312,49	18 312,48	0,00	109 874,93
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	21 231,87	21 231,87	10 615,94	10 615,93	0,00	63 695,61
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso uždaviniui:	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**265 398,39**	**265 398,39**	**132 699,20**	**132 699,16**	**0,00**	**796 195,14**
1.1.1. Veiksmas – „Socialinių	Viešieji ir privatūs juridiniai	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	207 541,54	207 541,54	103 770,77	103 770,75	0,00	622 624,60

pasaugų teikimas organizuojant užimtumo veiklas socialiai pažeidžiamie ms asmenims“ (veiksmo įgyvendinimo pradžia 2025 m., pabaiga – 2028 m.)	asmenys, atrinkti konkurso būdu	Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	36 624,98	36 624,98	18 312,49	18 312,48	0,00	109 874,93
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	21 231,87	21 231,87	10 615,94	10 615,93	0,00	63 695,61
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso veiksmui:	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**265 398,39**	**265 398,39**	**132 699,20**	**132 699,16**	**0,00**	**796 195,14**
1.2 UŽDAVINYS - SKATINTI EKONOMINĮ AKTYVUMĄ IR NAUJŲ VERSLŲ, ĮSKAITANT IR SOCIALINĮ VERSLĄ, KŪRIMĄSI AR PLĖTRĄ											
		Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	50 022,50	50 022,50	0,00	0,00	0,00	100 045,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	63 665,00	63 665,00	0,00	0,00	0,00	127 330,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	20 062,50	20 062,50	0,00	0,00	0,00	40 125,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	11 630,43	11 630,43	0,00	0,00	0,00	23 260,87
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso uždaviniui:	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**145 380,43**	**145 380,43**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**290 760,87**
1.2.1. Veiksmas – „Ekonominio aktyvumo, verslumo skatinimas, ugdant verslumo įgūdžius ir teikiant priemones, reikalingas verslo pradžiai	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, atrinkti konkurso būdu	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	50 022,50	50 022,50	0,00	0,00	0,00	100 045,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	8 827,50	8 827,50	0,00	0,00	0,00	17 655,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	5 117,39	5 117,39	0,00	0,00	0,00	10 234,78
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

ir plėtrai“ (veiksmo įgyvendinimo pradžia 2025 m., pabaiga – 2026 m.)		**Iš viso veiksmui:**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**63 967,39**	**63 967,39**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**127 934,78**
1.2.2. Veiksmas – „Socialinio verslo iniciatyvų rėmimas“ (veiksmo įgyvendinimo pradžia 2025 m., pabaiga – 2026 m.)	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, atrinkti konkurso būdu	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	63 665,00	63 665,00	0,00	0,00	0,00	127 330,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	11 235,00	11 235,00	0,00	0,00	0,00	22 470,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	6 513,04	6 513,04	0,00	0,00	0,00	13 026,09
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso veiksmui:	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**81 413,04**	**81 413,04**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**162 826,09**
2. TIKSLAS - STIPRINTI VILKAVIŠKIO MIESTO BENDRUOMENĖS PASIRENGIMĄ EKSTREMALIOSIOMS SITUACIJOMS, DIDINANT GYVENTOJŲ CIVILINĖS SAUGOS ŽINIAS, PRAKTINIUS ĮGŪDŽIUS IR INFORMUOTUMĄ											
			2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**viso 2023-2030 m.**
		Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	**100 000,00**
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	5263,16	0,00	0,00	0,00	**5263,16**
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso tikslui:	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**105263,16**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**105263,16**

2.1. UŽDAVINYS - DIDINTI VILKAVIŠKIS MIESTO GYVENTOJŲ CIVILINĖS SAUGOS KOMPETENCIJAS, ORGANIZUOJANT ŠVIETIMO, INFORMAVIMO IR PRAKTINIŲ ĮGŪDŽIŲ STIPRINIMO VEIKLAS										
		Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	**100 000,00**
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	5263,16	0,00	0,00	0,00	**5263,16**
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso uždaviniui:	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**105263,16**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**105263,16**
2.1.1. Veiksmas - "Civilinės saugos mokymų, praktinių užsiėmimų, informacinių renginių ir bendruomenės švietimo veiklų organizavimas, siekiant stiprinti gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms" (veiksmo įgyvendinimo pradžia 2027 m., veiksmo	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, atrinkti konkurso būdu	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	**100 000,00**
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	5263,16	0,00	0,00	0,00	**5263,16**
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso veiksmui:	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**105263,16**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**105263,16**

įgyvendinimo pabaiga – 2030 m. III ketv.)									

Lėšos strategijos įgyvendinimui	**iš viso:**	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**	**2026 m.**	**2027 m.**	**2028 m.**	**2029 m.**	**2030 m.**
Europos socialinis fondas +	822 669,60	0,00	0,00	0,00	257 564,04	257 564,04	203 770,77	103 770,75	0,00	0,00
Europos regioninės plėtros fondas	127 330,00	0,00	0,00	0,00	63 665,00	63 665,00	0,00	0,00	0,00	0,00
LR valstybės biudžetas	149 999,93	0,00	0,00	0,00	56 687,48	56 687,48	18 312,49	18 312,48	0,00	0,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	92 219,64	0,00	0,00	0,00	32 862,31	32 862,31	15 879,10	10 615,93	0,00	0,00
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš viso:	**1 192 219,17**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**410 778,83**	**410 778,83**	**237 962,36**	**132 699,16**	**0,00**	**0,00**

Lėšos strategijos administravimui	**iš viso:**	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**	**2026 m.**	**2027 m.**	**2028 m.**	**2029 m.**	
Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Europos regioninės plėtros fondas	186 149,91	0,00	0,00	0,00	64 245,80	68 995,81	25 504,15	25 504,15	1 900,00	0,00
LR valstybės biudžetas	30 849,99	0,00	0,00	0,00	11 337,50	11 587,50	3 912,50	3 912,50	100,00	0,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš viso:	**216 999,90**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**75 583,30**	**80 583,30**	**29 416,65**	**29 416,65**	**2 000,00**	**0,00**

Iš viso vietos plėtros strategijai:	
Europos socialinis fondas +	822 669,60
Europos regioninės plėtros fondas	313 479,91
LR valstybės biudžetas	180 849,92
Savivaldybės biudžeto lėšos	92 219,64
Privačios lėšos	0,00
Iš viso:	**1 409 219,07**

Pastaba: Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros strategijos lėšų poreikio pagrindimas veiksmams įgyvendinti patiekiamas 3 priede.

6. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA

6.1. UŽ VEIKSMŲ, SKIRTŲ VIETOS PLĖTROS STRATEGIJAI ĮGYVENDINTI, ATRANKĄ, STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO KOORDINAVIMĄ IR STEBĖSENĄ ATSAKINGI MIESTO VVG ORGANAI

Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupė atsakinga už parengtos VPS įgyvendinimą, koordinavimą ir stebėseną, t.y. už skaidrų ir kokybišką strategijos įgyvendinimą. Koordinavimo ir stebėsenos veiksmų tikslas – užtikrinti strategijos įgyvendinimo efektyvumą ir teigiamą jos poveikį Vilkaviškio miesto plėtrai. VVG organų ir darbuotojų atsakomybių sritys pateikiamos žemiau esančioje lentelėje.

Atsakomybės sritys	VVG nariai ir / ar VVG organas
1. VPS ir jos pakeitimų tvirtinimas. 2. Kasmetinės VPS įgyvendinimo stebėsenos tvirtinimas. 3. Vilkaviškio miesto VVG darbo skaidrumo, viešumo, tinkamo finansų panaudojimo užtikrinimas ir priežiūra. 4. Vilkaviškio miesto VVG pirmininko rinkimas ir atšaukimas, jo atlyginimo nustatymas, pareiginių nuostatų patvirtinimas. 5. VPS ir jos pakeitimų tvirtinimas, metinių Strategijos įgyvendinimo ataskaitų tvirtinimas, galutinės Strategijos įgyvendinimo ataskaitos tvirtinimas.	**Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės visuotinis susirinkimas**
1. Vadovavimas Vilkaviškio miesto VVG veiklai tarp visuotinių narių susirinkimų. 2. Sprendimų dėl dalyvavimo projektinėse veiklose priėmimas. 3. Veiksmų projektų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų patvirtinimas, jeigu Vilkaviškio miesto VVG valdybai visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę. 4. Kvietimų, teikti veiksmų projektus įgyvendinimo planų ir dokumentų tvirtinimas. 5. Siūlomų finansuoti veiksmų projektų sąrašo tvirtinimas. 6. Sprendimų dėl dalyvavimo asocijuotų organizacijų veikloje priėmimas. 7. Rizikos susijusios su Strategijos įgyvendinimu valdymas, kitų su Strategija susijusių klausimų sprendimas.	**Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės valdyba**
1. Vilkaviškio miesto VVG atitikimo vietos veiklos grupės tinkamumo požymiams įgyvendinimas ir koordinavimas. 2. VPS administracijos darbuotojų veiklų koordinavimas. 3. VPS ir jos pakeitimų teikimas tvirtinti visuotiniam narių susirinkimui.	**Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės pirmininkas**

4. Metinių VPS įgyvendinimo stebėsenos ataskaitų teikimas. Informacijos apie VPS įgyvendinimą teikimas valdybai ar visuotiniam narių susirinkimui paprašius. 5. VPS įgyvendinimo ataskaitų pateikimas kontroliuojančiajai institucijai. 6. Darbuotojų (savanorių) priėmimas į darbą, sutarčių su jais sudarymas. 7. Veiksmų projektų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų parengimo koordinavimas. 8. Kvietimų teikti veiksmų projektus dokumentų teikimas Vilkaviškio MVVG valdybos tvirtinimui. 9. Pateiktų veiksmų projektų vertinimo ir siūlomų finansuoti projektų sąrašo sudarymo koordinavimas. 10. Veiksmų projektų atrankos posėdžių organizavimas. 11. VPS numatytų stebėsenos rodiklių reikšmių pasiekimo duomenų registravimo ir apskaičiavimo koordinavimas. 12. Vilkaviškio miesto VVG atstovavimas asocijuotų organizacijų veiklose.	
1. VPS administravimas, veiklos organizavimas ir vietos plėtros strategijos veiklų įgyvendinimas. 2. Pateiktų veiksmų projektų vertinimo koordinavimas. 3. VPS įgyvendinimo ataskaitų pildymas. 4. Pasiektų stebėsenos rodiklių reikšmių duomenų registravimas ir apskaičiavimas. 5. Vietos plėtros projektų įgyvendinimo stebėsenos vykdymo koordinavimas. 6. Viešųjų pirkimų dokumentų rengimo ir pirkimų atlikimo koordinavimas. 7. VVG ataskaitų rengimo koordinavimas. 8. Asociacijos valdymo organų veiklos viešinimas Vilkaviškio miesto VVG interneto puslapyje www.vilkaviskiomiestovvg.lt, socialiniame tinkle Facebook (valdybos protokolai, visuotinių susirinkimų protokolai). 9. Ministerijai informacijos apie vietos plėtros strategijos įgyvendinimą parengimo koordinavimas.	**Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės įdarbintas darbuotojas (projekto vadovas)**
1. Veiksmų projektų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų parengimas. 2. PĮP atrankos kriterijų, jų vertinimo balais, kvietimų plano, dokumentacijos kvietimams parengimas ir paskelbimas.	**Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės įdarbintas darbuotojas (projekto koordinatorius)**

3. VPS įgyvendinimo ataskaitų pildymas. 4. Pasiektų stebėsenos rodiklių reikšmių duomenų registravimas ir apskaičiavimas. 5. Vietos plėtros projektų įgyvendinimo stebėsenos vykdymas. 6. VPS įgyvendinimo, administravimo ir vykdymo veiklų viešinimas. 7. Viešųjų pirkimų dokumentų rengimas ir pirkimų atlikimas. 8. Pareiškėjų konsultavimas, projektų pareiškėjų ir vykdytojų gebėjimų stiprinimas, mokymų organizavimas. 9. PĮP vertinimo organizavimas, vietos projektų atrankos organizavimas. 10. Vietos plėtros projektų rengimo ir įgyvendinimo problemų, kylančių rizikų sklandžiam vietos plėtros strategijos įgyvendinimui identifikavimą, veiksmų šioms rizikoms suvaldyti įvardijimą.	
1. Finansinių operacijų atlikimas. 2. Finansinės veiklos dokumentavimas. 3. Finansinės apskaitos vedimas.	**Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės finansininkas**

6.2. VPS ĮGYVENDINIMO PROCEDŪRA VYKDANT VIETOS PLĖTROS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ ATRANKĄ

Vilkaviškio miesto VVG vietos plėtros strategija bus įgyvendinama veiksmų projektų įgyvendinimo principu, taikant konkursinį projektų atrankos būdą.

Vietos plėtros projektų atranka (kvietimų paskelbimo, vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo ir vietos plėtros projektų sąrašų sudarymo terminus) vyks vadovaujantis Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių nuostatomis. Kvietimo dokumentus ir jų pakeitimus tvirtina visuotinis miesto VVG narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę.

Prieš paskelbiant kvietimą vietos plėtros projektų atrankai atrankos kriterijai, jų vertinimo balai ir vertinimo ir atrankos vidaus tvarkos aprašas gali būti keičiami siekiant efektyvesnio vietos plėtros strategijos įgyvendinimo ir (arba) atsižvelgiant į vietos plėtros strategijos pakeitimus. Paskelbus kvietimą vietos plėtros projektų atrankai ir projektinių pasiūlymų vertinimo metu atrankos kriterijai, jų vertinimo balai ir vertinimo ir atrankos vidaus tvarkos aprašas yra nekeičiami.

Reikalavimai vietos plėtros projektams. Visi atrankos metu patvirtinti ir į siūlomus finansuoti sąrašus įtraukti vietos plėtros projektai turi atitikti bendruosius ir kitus projektų reikalavimus, nustatytus Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse. Siūlomų finansuoti ir rezervo vietos plėtros strategijos

įgyvendinimo projektų sąrašus, Vilkaviškio miesto VVG teiks LR Vidaus reikalų ministerijai Taisyklėse numatyta tvarka ir terminais.

Nuosavas įnašas. Įgyvendinant Vilkaviškio miesto VPS kiekvienam veiksmui bus skiriamos Europos Sąjungos struktūrinių fondų (toliau – ES) bei privačios pareiškėjų lėšos. ES lėšos sudarys ne daugiau kaip 92,5 proc. projekto lėšų poreikio, o likusias lėšas ne mažiau kaip 7,5 proc. sudarys Vilkaviškio rajono savivaldybės biudžeto lėšos. Projektinių paraiškų pareiškėjas ar (ir) jo partneris savo iniciatyva ir savo, ir (arba) kitų šaltinių, lėšomis gali prisidėti prie vietos plėtros projekto įgyvendinimo didesne tinkamų finansuoti projekto išlaidų dalimi.

Vietos plėtros projektų atranka ir vertinimas. Vilkaviškio miesto VVG valdyba, prieš skelbdama kvietimą teikti vietos plėtros PĮP atrankai, parengia vietos plėtros PĮP atrankos kriterijus, jų vertinimą balais pagal kiekvieną veiksmą, vietos plėtros PĮP vertinimo ir atrankos vidaus tvarką ir kvietimų planą bei formą. Nustatant reikalavimus pareiškėjams dėmesys bus skiriamas horizontaliųjų principų (partnerystės ir atvirumo, lyčių lygybės, nediskriminavimo ir jaunimo dalyvavimo) įgyvendinimui. Projektai, kuriuose numatyti tokie apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui arba numatyti tokie projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui, negalės būti siūlomų finansuoti projektų sąraše. Projektų vertinimo ir atrankos taisyklėse bus įtvirtintas principas, kad visose projektų veiklose visi pareiškėjai privalėtų, pasirašydami deklaraciją, užtikrinti galimybę dalyvauti visiems asmenims nepaisant jų lyties, rasės, lytinės orientacijos, amžiaus bei sudaryti sąlygas dalyvauti neįgaliems asmenims, jei tokių asmenų, pageidaujančių dalyvauti veiklose, būtų. Įgyvendinant projekto veiklas nebus pažeistos Chartijoje įtvirtintos teisės: orumas, laisvės, lygybė, solidarumas, pilietinės teisės, teisingumas. Projekto įgyvendinimo metu nebus pažeidžiamos Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatos.

Atrenkant vietos projektų įgyvendintojus bus laikomasi Partnerystės sutartyje nustatytų horizontaliųjų principų, nustatant atskirus projektų atrankos kriterijus:

- **Partnerystės ir atvirumo principu.** Papildomas balas atrenkant vietos projektus bus skiriamas jei projektas įgyvendinamas kartu su partneriu ir pasirenkant partneriais.
- **Lyčių lygybės principu.** Atrenkant projektus bus vertinama jų atitiktis lyčių lygybės principui. Šis principas suprantamas ne tik kaip moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimas, bet ir draudimas varžyti žmogaus teises ar teikti asmeniui privilegijas dėl jo lyties. Vyrų ir moterų lygybė apima lygias teises, atsakomybes ir galimybes abiem lytims.
- **Nediskriminacijos principu**. Atrenkant projektus bus vertinama jų atitiktis nediskriminavimo ir prieinamumo principams. Šis principas suprantamas kaip draudimas varžyti žmogaus teises ar teikti asmeniui privilegijas dėl jo lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, socialinės padėties, amžiaus arba seksualinės orientacijos.
- **Jaunimo principas.** Papildomas balas atrenkant vietos projektus bus skiriamas jei š projektų veiklas bus numatyta įtraukti didesnį skaičių vaikų ir jaunimo iki 29 m.

Įgyvendinant Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros 2023-2029 metų strategiją VVG vadovausis šiomis pagrindinėmis vietos plėtros projektų atrankos nuostatomis:

Tinkami pareiškėjai ir partneriai bus įvardijami kiekvieno kvietimo dokumentuose atsižvelgiant į kontroliuojančios institucijos parengtas VPS įgyvendinimo taisykles ir Projektų finansavimo sąlygų aprašą. **Reikalavimai projektams**. Visi projektai turi atitikti bendruosius projektų reikalavimus, nustatytus Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse.

Nuosavas įnašas. Įgyvendinant Vilkaviškio miesto VVG VPS kiekvienam veiksmui bus skiriamos Europos Sąjungos struktūrinių fondų (toliau – ES) bei savivaldybės biudžeto lėšos. ES lėšos sudarys ne daugiau kaip 92,5 proc. projekto lėšų poreikio, likusias lėšas ne mažiau kaip 7,5 proc. sudarys savivaldybės biudžeto lėšos. Teikdami projektines paraiškas pareiškėjai užtikrins, kad prie projekto įgyvendinimo prisidės ne mažesniu kaip 7,5 proc. indėliu prie visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, dėl kurių kompensavimo kreipsis Vilkaviškio rajono savivaldybės nustatyta tvarka. Projektinių paraiškų pareiškėjas ar (ir) jo partneris savo iniciatyva ir savo, ir (arba) kitų šaltinių, lėšomis gali prisidėti prie vietos plėtros projekto įgyvendinimo didesne tinkamų finansuoti projekto išlaidų dalimi.

Vietos plėtros PĮP vertinamą sudaro du etapai:

(1) Tinkamumo finansuoti vertinimo metu Vilkaviškio miesto VVG administracija, gavusi iš CPVA PĮP, įvertina, ar vietos plėtros PĮP visi laukai užpildyti, ar pridėti visi pasiūlymo formoje nurodyti dokumentai. Jeigu PĮP yra užpildytas tinkamai bei pridėti visi pasiūlymo formoje nurodyti dokumentai PĮP vertinamas toliau.

(2) Naudos ir kokybės vertinimas, kurio metu Vilkaviškio miesto VVG atrinkti vertintojai atlieka naudos ir kokybės vertinimą balais, pagal patvirtintą vertinimo ir atrankos vidaus tvarką bei PĮP atrankos kriterijus. Prieš pradėdamas vertinimą, vietos plėtros kiekvienas PĮP vertintojas turi patvirtinti savo konfidencialumą ir nešališkumą. Prie kiekvieno kriterijaus nurodomas galimas surinkti didžiausias balų skaičius. Didžiausia projektui galima skirti balų suma – 100 balų. Privaloma surinkti minimali balų suma nurodoma PĮP vertinimo ir atrankos vidaus tvarkoje. Projektai, kurie naudos ir kokybės vertinimo etape nesurenka nustatytos minimalios balų sumos, nėra tinkami finansuoti ir PĮP atmetami. Jeigu atliekant naudos ir kokybės vertinimą nustatoma trūkumų (nepateikti visi reikiami dokumentai ir/ar informacija, pateikta neišsami ir/ar netiksli informacija) vietos veiklos grupės vertintojai gali paprašyti pareiškėjo per jos nustatytą terminą ištaisyti nustatytus trūkumus.

Vietos veiklos grupė turi teisę reikalauti pareiškėjų, kurie nėra registruoti Vilkaviškio mieste, pateikti papildomus įrodymus apie Vilkaviškio mieste vykdomą veiklą už ne trumpiau kaip 2 metus iki PĮP pateikimo. PĮP turi būti įvertinti ne ilgiau kaip 30 darbo dienų nuo paskutinės nustatytos kvietime nurodytos PĮP pateikimo dienos. Nepavykus PĮP įvertinti per nustatytą terminą, vertinimo terminas gali būti pratęstas VVG pirmininko argumentuotu raštišku sprendimu. Apie naują PĮP vertinimo terminą VVG informuoja pareiškėjus ir VRM, nurodydamos termino pratęsimo priežastis. Vilkaviškio miesto VVG administracija ir VPS administravimo komanda, atsižvelgdama į vietos plėtros projektų vertintojų vertinimo ataskaitoje pateiktą vertinimo išvadą, parengia vietos plėtros PĮP sąrašą. Bendra vietos plėtros projektų, atrinktų konkrečiam vietos plėtros strategijos veiksmui įgyvendinti ir įtrauktų į vietos plėtros PĮP sąrašą, biudžetų paramos lėšų suma negali viršyti vietos plėtros strategijoje atitinkamam veiksmui numatytos paramos lėšų sumos. Jeigu miesto VVG nustato, kad visiems pagal kvietimą pateiktiems ir teigiamai įvertintiems tinkamiems atrinkti vietos plėtros PĮP paramos lėšų nepakanka, ji į sudaromą vietos plėtros PĮP sąrašą

įtraukia daugiausia balų surinkusius vietos plėtros PĮP, o iš likusių vietos plėtros PĮP gali sudaryti rezervinių vietos plėtros PĮP sąrašus.

Sąrašai teikiami tvirtinti VVG valdybai. Patvirtintas siūlomų finansuoti vietos plėtros PĮP sąrašas, kartu su į sąrašą įtrauktų projektų PĮP pateikiamas CPVA projektų tinkamumo finansuoti vertinimui atlikti. Apie priimtą sprendimą nesudaryti projekto sutarties CPVA ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos turi informuoti VVG. Visi patvirtinti vietos plėtros PĮP sąrašai skelbiami Vilkaviškio miesto VVG interneto svetainėje www.vilkaviskiomiestovvg.lt viso Strategijos įgyvendinimo metu. Vilkaviškio miesto VVG administracija per 3 darbo dienas raštu informuoja vietos plėtros projekto vykdytojus apie visus priimtus sprendimus, susijusius su vietos plėtros PĮP, nurodydama sprendimų priėmimo motyvus. Visi asmenys, dalyvaujantys rengiant ir priimant miesto VVG sprendimus dėl PĮP atrankos kriterijų, Tvarkos, kvietimo dokumentų ar jų pakeitimų tvirtinimo, siūlomų finansuoti vietos plėtros PĮP sąrašo, rezervinių vietos plėtros PĮP sąrašo ar jų pakeitimų, ar papildymų tvirtinimo ir (ar) vietos plėtros strategijos keitimo turi savo veikloje užtikrinti viešųjų interesų viršenybę ir deklaruoti savo privačius interesus, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme.

VVG valdyba, gavusi vertintojų ataskaitas, priima sprendimą dėl tinkamų finansuoti projektų, sudarydama finansuojamų, rezervinių ir nefinansuojamų projektų sąrašus ir patvirtinta tvarka teikia juos Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijai.

6.3. VPS STEBĖSENOS TVARKA IR ĮGYVENDINIMO ETAPAI

Už Vilkaviškio miesto VVG vietos plėtros strategijos stebėseną atsakinga Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupė. Miesto vietos veiklos grupės pirmininkas koordinuoja ir užtikrina, kad tokia stebėsena būtų vykdoma, pagal šioje strategijos dalyje įvardintą tvarką.

Informacija apie atrinktus finansuoti vietos projektus. Siūlomų finansuoti vietos plėtros strategijos įgyvendinimo projektų sąrašą kartu su vietos plėtros projektiniais pasiūlymais dėl vietos plėtros projekto įgyvendinimo, Vilkaviškio miesto VVG pateikia LR Vidaus reikalų ministerijai Strategijų įgyvendinimo taisyklėse nustatytais terminais.

Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijai patvirtinus siūlomų finansuoti vietos plėtros projektus, informacija apie patvirtintus projektus yra skelbiama Vilkaviškio miesto VVG interneto svetainėje (jeigu miesto VVG tokią turi) ir (arba) Vilkaviškio rajono savivaldybės interneto svetainėje.

Informacija apie įgyvendinamus projektus. Siekiant užtikrinti, kad nuolat būtų renkama ir sisteminama informacija apie planuotas ir pasiektas efekto, rezultato ir produkto rodiklių reikšmes, vietos projekto vykdytojas ministerijai Strategijų įgyvendinimo taisyklėse nustatytais terminais parengia ir Vilkaviškio miesto VVG pateikia vietos projekto „Metinę vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą“ už praėjusius kalendorinius metus. Metinės vietos projektų įgyvendinimo ataskaitos formą tvirtina Vilkaviškio miesto VVG visuotinis narių susirinkimas.

Vilkaviškio miesto VVG, apibendrinus gautas vietos projektų vykdytojų metines ataskaitas, ministerijai Strategijų įgyvendinimo taisyklėse nustatytais terminais parengia ir LR Vidaus reikalų ministerijai pateikia visuotiniame VVG narių susirinkime patvirtintą metinę Vilkaviškio miesto VVG vietos

plėtros strategijos įgyvendinimo ataskaitą, pagal vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklėse nustatytą formą. Metinė ataskaita skelbiama miesto VVG interneto svetainėje (jeigu miesto VVG tokią turi) ir (arba) Vilkaviškio rajono savivaldybės interneto svetainėje.

Informacija apie baigtus įgyvendinti projektus. Vietos projekto vykdytojas, baigęs įgyvendinti vietos projektą ministerijai Strategijų įgyvendinimo taisyklėse nustatytais terminais Vilkaviškio miesto VVG pateikia „Galutinę vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą“. Galutinės vietos projektų įgyvendinimo ataskaitos formą tvirtina Vilkaviškio miesto VVG visuotinis narių susirinkimas.

Miesto VVG, baigusi įgyvendinti paskutinį vietos plėtros strategijos veiksmą, numatytą vietos plėtros strategijos finansiniame plane, parengia ir ministerijai Strategijų įgyvendinimo taisyklėse nustatytais terminais LR Vidaus reikalų ministerijai pateikia galutinę Vilkaviškio miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo ataskaitą pagal vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklėse nustatytą formą. Galutinė ataskaita skelbiama miesto VVG interneto svetainėje (jeigu miesto VVG tokią turi) ir (arba) Vilkaviškio rajono savivaldybės interneto svetainėje.

Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėsena Vilkaviškio miesto VPS administravimo komanda, įgyvendindama vietos plėtros strategiją, vieną kartą per kalendorinius metus, ne vėliau kaip iki einamųjų metų kovo 20 d., parengia metinę ataskaitą už praėjusius kalendorinius metus. Metinė ataskaita turi būti patvirtinta miesto VVG visuotinio narių susirinkimo. Jis taip pat teikia išvadas bei rekomendacijas dėl strategijos įgyvendinimo. Metinės ataskaitos kopiją ir jos patvirtinimą įrodančio dokumento kopiją Vilkaviškio miesto VVG pateikia VRM ne vėliau kaip iki einamųjų metų balandžio 1 d. Vilkaviškio miesto VVG, baigusi įgyvendinti paskutinį vietos plėtros strategijos veiksmą, numatytą vietos plėtros strategijos finansiniame veiksmų plane, pagal galutinės ataskaitos formą parengs galutinę ataskaitą. Galutinę ataskaitą tvirtina visuotinis miesto VVG narių susirinkimas. Galutinės ataskaitos kopiją ir jos patvirtinimą įrodančio dokumento kopiją Vilkaviškio miesto VVG pateikia VRM ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pabaigos, t. y. paskutinio veiksmo, numatyto vietos plėtros strategijos finansiniame plane, įgyvendinimo užbaigimo.

Kiekviena strategijos įgyvendinimo ataskaita prieš ją tvirtinant viešinama Vilkaviškio miesto VVG svetainėje www.vilkaviskiomiestovvg.lt ir Vilkaviškio miesto VVG paskyroje soc. tinkle „Facebook“, taip sudarant galimybę pastabas dėl jos pateikti visuomenei. Taip pat kiekvienai veiklos ataskaitai įprastai organizuojamas vienas viešas renginys Vilkaviškio miesto gyventojams ir bendruomenėms. Visos ataskaitos skelbiamos Vilkaviškio miesto VVG svetainėje www.vilkaviskiomiestovvg.lt atskirai tam sukurtoje skirtyje viso strategijos įgyvendinimo laikotarpio metu. Vietos plėtros stebėsenos tvarką prižiūri Vilkaviškio miesto VVG administracija. Vilkaviškio miesto VVG pirmininkas organizuoja stebėsenos vykdymą pagal numatytą tvarką arba įgalioja tą daryti kitą VVG darbuotoją (administratorių).

Strategijos įgyvendinimo priežiūra bus vykdoma atsižvelgiant į strategijos įgyvendinimo planą bei numatytus strategijos įgyvendinimo priežiūros (rezultato ir produkto) rodiklius ir suplanuotas jų reikšmes. Vietos veiklos grupės administracija renka ir sistemina informaciją apie planuotas ir pasiektas rezultato ir produkto rodiklių reikšmes, atrinktus finansuoti ir baigtus įgyvendinti projektus. Miesto VVG vietos plėtros projektų stebėsenai atlikti naudoja informaciją, gautą iš CPVA ir Ministerijos bei informaciją, kurią miesto VVG gauna iš vietos plėtros projekto vykdytojų. Informacija apie vietos projektų metu pasiektus rodiklius

projektų vykdytojai miesto VVG privalo pateikti iki kiekvienų metų vasario 1 d. el. paštu. Šis įpareigojimas pareiškėjams įtvirtinamas PĮP vertinimo ir atrankos vidaus tvarkoje.

Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės VPS administravimo komanda palaikydama glaudų bendradarbiavimą, informacijos mainus, vykdys nuolatinę stebėseną. Paskelbus kvietimą, bus organizuojami informaciniai renginiai, mokymai potencialiems projektų rengėjams dėl PĮP rengimo. Renginių metu ir po jų VPS administravimo komanda teiks individualias konsultacijas dėl PĮP rengimo, jų atitikties tinkamumo, naudos ir kokybės reikalavimams. PĮP administracinę atitiktį ir tinkamumą vertins VPS administravimo komanda. Vilkaviškio miesto vietos veiklos grupės pirmininkė Daiva Riklienė ir dirbanti strategijos koordinatorė Jurga Grigaliūnaitė turi 20 metų patirtį darbui su ES ir kitų fondų finansuojamais projektais. Priimant į darbą dar vieną VPS koordinatorių į pareigybės aprašymą bus įtrauktas reikalavimas turėti darbo su projektais patirties. Bus nuolat patariama, konsultuojamasi tarpusavyje dėl sklandaus administracinio, bei tinkamumo vertinimo. Naudos ir kokybės vertinimui pagrindinis atrankos kriterijus bus darbo su ES projektais patirtis. Surinkus PĮP, įvertinus, apie vertinimo rezultatus visi pareiškėjai bus informuojami individualiai siunčiamais raštais. PĮP atranką praėjusiems pareiškėjams bus organizuojamas informacinis renginys apie tolimesnę eigą, projektų vykdymo reikalavimus, įsipareigojimus siekti užsibrėžtų rodiklių, kitas galimybes. VPS strategijos koordinatorė dirbo įgyvendinant Vilkaviškio miesto 2016-2023 m. plėtros strategiją. Sukaupta patirtis bus naudojama ir šį finansavimo laikotarpį. Visa veikla bus pagrįsta betarpišku bendradarbiavimu telefonu, elektroniniais paštais, tiesioginių susitikimų metu. VPS administravimo komanda kartu su Vilkaviškio miesto VVG valdyba kartą per ketvirtį bus organizuojami išvykstamieji vizitai pas projektų vykdytojus. Aptariama projektų įgyvendinimo seka, kylančios problemos. Kartu ieškoma sprendimo būdų. Jeigu priežastys labai svarbios, pagrindžiamos VPS administravimo komanda inicijuos VPS strategijos keitimus.

6.4. VPS PAKEITIMŲ INICIJAVIMO TVARKA

Vilkaviškio miesto VVG gali inicijuoti vietos plėtros strategijos keitimą. Vietos plėtros pakeitimus tvirtina visuotinis jos narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę. Vietos plėtros strategijos keitimas turi būti raštu suderintas su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija. Numatoma, kad Vilkaviškio miesto VVG gali keisti vietos plėtros strategiją esant šioms sąlygoms:

(3) būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vietos plėtros strategijų įgyvendinimą, pakeitimų;
(4) būtina keisti suplanuotų lėšų paskirstymą tarp vietos plėtros strategijos uždavinių ir veiksmo sričių;
(5) būtina keisti didžiausią galimą paramos sumą vienam vietos plėtros strategijos veiksmui įgyvendinti pagal skirtingus vietos plėtros strategijos uždavinius;
(6) būtina peržiūrėti veiksmų, numatytų vietos plėtros strategijoje, sąrašą, siekiant įgyvendinti vietos plėtros strategijoje numatytus rodiklius.

Vilkaviškio miesto VVG, norėdama keisti vietos plėtros strategiją, privalo raštu pateikti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai motyvuotą prašymą leisti pakeisti vietos plėtros strategiją, miesto vietos veiklos grupės visuotinių narių susirinkimo arba kolegialaus valdymo organo susirinkimo su sprendimu protokolo kopiją ir kartu su prašymu pateikti visą informaciją ir dokumentus, kuriais pagrindžiamas prašymas. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija gavusi prašymą leisti pakeisti

vietos plėtros strategiją, jį įvertina. VRM vietos veiklos grupės prašymą leisti keisti vietos plėtros strategiją gali: patenkinti; patenkinti iš dalies arba su tam tikromis sąlygomis; atmesti. Jei gaunamas teigiamas atsakymas, Vilkaviškio miesto VVG per 5 d. d. VPS pakeitimus paviešina Vilkaviškio miesto VVG interneto svetainėje ir socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje, suteikdama visuomenei ne mažiau kaip 14 kalendorinių dienų su jais susipažinti.

Vilkaviškio miesto VVG visuotinis narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas privalo patvirtinti VPS pakeitimus ne vėliau kaip per mėnesį nuo teigiamos VRM išvados gavimo ir tik baigus viešinimo procedūras. Jeigu VRM nustato, kad dėl vietos plėtros strategijos pakeitimų vietos veiklos grupė negalės pasiekti vietos plėtros strategijoje nustatyto tikslo ir tolesnis vietos plėtros strategijos įgyvendinimas bus neefektyvus, VRM nepritaria vietos plėtros strategijos keitimui. Tokiu atveju Vilkaviškio miesto VVG turi iš naujo svarstyti teiktus pakeitimus ir juos koreguoti, atsižvelgiant į VRM pastabas. Priėmus sprendimą dėl vietos veiklos grupės prašymo leisti keisti vietos plėtros strategiją, VVG baigus viešinimo procedūras ir Vilkaviškio miesto VVG visuotiniams narių susirinkimui arba kolegialiam valdymo organui patvirtinus suderinus pakeitimus, miesto VVG per 7 dienas pateikia atnaujintą VPS variantą kartu su kitais reikiamais dokumentais VRM.

7. PRIEDAI

Eil. Nr.	Priedo pavadinimas
1.	Statistinė informacija
2.	Socialinių paslaugų išvystymo normatyvai Vilkaviškio rajono savivaldybėje
3.	Lėšų poreikio pagrindimas veiksmams įgyvendinti
4.	Vilkaviškio miesto VVG gyventojų poreikių tyrimas
5.	Viešinimo informacija
6.	Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos sprendimas
7.	Marijampolės regiono plėtros tarybos sprendimu patvirtinta išvada, kad vietos plėtros strategijos projektas atitinka regiono plėtros plano tikslus
8.	Visuotinis narių susirinkimo sprendimas dėl pritarimo strategijai